

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Средства за исплату корисницима за ову годину обезбеђена су у буџету и без обзира на предстојећи ребаланс буџета то се неће променити, каже Момо Чолаковић

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

ОБЕЗБЕЂЕНО СВИХ 12 ПЕНЗИЈА ЗА ОВУ ГОДИНУ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

„Ијаде” лече јаде

Када би неко покушао да наброји све манифестације које се одржавају у Србији, имао би пуне руке посла. У календару догађаја Туристичке организације Србије само је за август набројано више од сто окупљања широм земље, што „ијада” или фестивала, што сабора или сеоских олимпијада. Скупови су често културног карактера, одржавају се и регате, а поједине манифестације су посвећене одређеној врсти хране и пића. Када би неко, пак, покушао да нашу земљу упореди са другим државама у свету, вероватно бисмо ушли у Гинисову књигу рекорда по броју такозваних „ијада” и сличних тематских догађаја.

У Србији се, према подацима Удружења организатора манифестација при Привредној комори Србије, организује бар 2.500 приредби годишње

картицу на којој доминира слика бундеве.

У порти манастира Каленић недавно је одржан и 43. Сабор народног стваралаштва „Проћох Левач, проћох Шумадију”. Иако су предсаборске активности почеле још 30. јула, централни део манифестације био је 5. августа када је, након свечаног дефи-

леа, наступило двадесетак културно-уметничких друштава из Србије и иностранства (15 у такмичарском и пет у ревијалном делу). Традиционално је изабрана и најлепша девојка сабора, девојка са најдужом плетеницом, мушкарац са најдужим брковима, и најлепша женска и мушка народна ношња.

Србија има и Дане Бразила у Новом Саду. Овај фестивал одржаће се по трећи пут од 17. до 19. августа на више локација у Новом Саду, а организатори позивају заинтересоване да се пријаве за учешће у радионицама, али и у завршној карневалској поворци. Ко се од 23. до 26. августа одлучи да крене пут Новог Бечеја моћи ће да присуствује Великогоспојинским данима, манифестацији коју је прошле године посетило чак 180.000 људи, и, како су најавили органи-

које су претежно локалног типа. Али не чуде само бројке, јер ови догађаји изненађују и плене идејама, разлозима за окупљање, такмичењима, ритуалима, мотивима за учествовање, маштовитошћу организатора. О њиховој оригиналности сведочи, на пример, и Фестивал белог лука који је недавно одржан у селу Шупљак, недалеко Суботице, а који сваке године окупља житеље три истоимена насеља из Србије, Мађарске и Румуније. Неколико дана касније Друштво лажова Дрлаче (Љубовија), једино такво удружење регистровано у Србији, изабрало је лажова године, а трчало се и са супругама на леђима, јурило до циља у џаковима, такмичило у натезању конопца. Друштво лажова Дрлаче постоји око две деценије, има 2.000 сталних чланова, свој печат, грб, рачун. Сваки члан поседује чланску

затори, моћи ће да ужива у богатом музичком и такмичарском програму.

Најзад, светковине и забаве не служе да се све подведе под ону народну – удри бригу на весеље, јер су многе од њих прерасле у велике туристичко-привредне манифестације. И то не само помнути сабор „Проћох Левач, проћох Шумадију”, већ и чувени Сабор трубача у Гучи, или београдски Бир фест, који су такође у августу.

Ј. Оцић

РАЗГОВОР СА МОМОМ ЧОЛАКОВИЋЕМ, НАРОДНИМ ПОСЛАНИКОМ ПУПС-а У СКУПШТИНИ СРБИЈЕ

Свих 12 пензија за ову годину обезбеђено

Средства за исплату корисницима за ову годину обезбеђена су у буџету и без обзира на предстојећи ребаланс буџета то се никако неће променити

У паузи скупштинских заседања, у посланичком клубу ПУПС-а Момо Чолаковић, народни посланик испред ове партије, одвојио је време за разговор за „Глас осигураника“. Почели смо са оним што наше читаоце који су пензионери највише занима, нарочито после контрадикторних новинских написа у последње време о (не) извесности исплате пензија до краја године.

– Ми смо управо зато и ушли у владајућу коалицију да бисмо део свог програма успели да пласирамо у стратегију коју нова власт припрема за наредни период. А најважнији део тог програма је очување пензије као економске категорије, нечег што је зарађено и што се ни на који начин не сме и не може доводити у питање – истиче на почетку разговора Момо Чолаковић. – Оно што је још један наш мотив за улазак у владајућу коалицију јесте и то да не дозволимо смањење ни замрзавање пензија, већ да се обезбеди исплата у складу са законом. У нашем програму зацртано је и то да се мора постићи да пензије прате раст плата у јавном сектору. Све ово је прихваћено од стране владајуће коалиције и саставни је део програмских мера нове власти. Средства за исплату свих 12 пензија за ову годину обезбеђена су у буџету и без обзира на то што предстоји ребаланс буџета, то се никако неће променити, новац за пензије се не доводи у питање. Економски и социјални проблеми постоје али се исплата пензија не може и не сме доводити у питање – наглашава наш саговорник.

Решавање или бар ублажавање социјалних проблема, поготово за најугроженије пензионере, такође је био важан мотив за улазак у владајућу коалицију.

– Сматрамо да је веома важно и настојаћемо да спроведемо у праксу то да се мере социјалне заштите за пензионере са најнижим примањима, а њих је више од пола милиона у Србији, по моделу Београда пренесу и на остале општине у земљи. Ту пре свега мислимо на бесплатан превоз, новча-

Момо Чолаковић

ну помоћ за најугроженије у зависности од могућности локалне самоуправе и сличне олакшице за оне са најнижим примањима. У овом „пакету“ су и труднице и породиље којима треба обезбедити пуну плату за време одржавања трудноће, односно помоћ када се породе, јер о њима као држава морамо да водимо више рачуна, као и о пензионерима. Дакле, у склопу свега реченог, наш предлог који је владајућа коалиција прихватила је да се за оне чије су пензије ниже од 15.000 динара обезбеди тринаеста пензија у овом износу коју би корисници примили у четири рате, а прва би била исплаћена до краја септембра – појашњава Момо Чолаковић.

Рад пензионерских организација и удружења такође је тема којој ће се у наредном периоду посветити више пажње.

– Стварање услова за бољи рад удружења и организација пензионера је наш веома важан задатак. То не значи да нема оних који већ сада одлично раде, али постоји и доста њих којима је помоћ неопходна. Сматрамо да треба створити услове за постојање дневних клубова за пензионере у којима би они квалитетно и у свом друштву могли да проводе време, да по приступачној цени ручају, зими се огреју, лети расхладе. Једна од могућности је да се оваква места за дневни боравак, тамо где их нема, организују у близини постојећих геронтолошких центара, тако да могу да користе рецимо исту кухињу. Све то би могло да се постигне синхронизацијом власти која мора да функционише тако да сви заједно, од републике до локалне самоуправе, учествују у реали-

зацији свега планираног – јасан је Момо Чолаковић.

Инсистирање на реформи социјалне политике без решавања ствари у економији не може дати праве резултате, сматра наш саговорник.

– Економија је област у којој се ствари морају решавати, јер се само у економски стабилним условима социјална политика може много лагодније спроводити. Не може се само инсистирати на реформи сектора социјалне политике, ствари се морају решавати у економији, запошљавањем, отварањем нових предузећа. Управо зато сматрамо да треба да се развија социјално предузетништво, које се показало као уносно и у стабилнијим економијама. И овај предлог је прихваћен од стране владајуће коалиције тако да можемо очекивати развој социјалног предузетништва у земљи. У суштини, то је могућност стварања малих фирми у којима би се запошљавали инвалиди, они који су у зрелом добу остали без посла па не могу да га нађу а још немају услов за пензију, пензионери са малим приходима који још могу да раде... Ова предузећа би имала такозвану позитивну дискриминацију у смислу повлашћеног положаја код плаћања пореза, доприноса, ПДВ-а. Социјална предузећа би требало да послују са крајњом мисијом да постигну што боље друштвене циљеве, а свој приход да инвестирају у развој заједнице, запошљавање социјално угрожених група и у само предузеће, али то је већ друга тема – истакао је на крају разговора за наш лист Момо Чолаковић, народни посланик ПУПС-а у Скупштини Србије.

В. Анастасијевић

СЛАВИЦА ЂУКИЋ ДЕЈАНОВИЋ, МИНИСТАР ЗДРАВЉА У ВЛАДИ СРБИЈЕ

Здравствена сигурност за најугроженије категорије

Већ ових дана у апотекама ће се наћи и дечији бруфен и ласикс, а појавиће се и листа од 521 лека који су до сада чекали у магацинима јер нису имали цену, каже Славица Ђукић Дејановић, нови министар здравља

Најавили сте да се примарна здравствена заштита мора подићи на виши ниво, шта то подразумева?

– То подразумева повећање броја услуга које наши осигураници остварују у примарној здравственој заштити. Сада се примарна заштита свела на то да се само тражи упут за неку другу установу а, заправо, 85 одсто услуга треба да се обави у примарној заштити јер у њој раде врло компетентни и образовани стручњаци.

Да ли то значи да ће лекари опште праксе имати више времена за пацијенте уместо досадашњег администрирања?

– Тако је. Они више неће бити само администратори, а посебно неће бити у позицији да им се стручни рад огледа у томе коме ће упутити пацијента на преглед, јер више од 80 одсто болести треба да лечи сам лекар опште медицине. Имамо квалитетне лекаре чији рад не треба сводити на писање упута и бављење администрацијом, уместо пацијентом.

Шта је капитација

Капитација је систем плаћања здравствених радника према ефикасности рада, објашњено је „Гласу осигураника“ у Министарству здравља. Постоје четири критеријума за примену овог система, и то: регистрација (број регистрованих пацијената), превентива, рационалност (број прописаних рецепата) и ефикасност. То су критеријуми у домовима здравља, од којих сваки утврђује свој просек.

Славица Ђукић Дејановић

Најавили сте да ћете предложити оверу здравствених књижица студентима, трудницама, деци, без обзира на то да ли су уплаћени доприноси.

– Мораћемо да нађемо средства за децу, пре свега, без обзира на то да ли су им родитељи осигураници или не. Мораћемо да нађемо средства и за старе особе, за особе које болују од ретких и тешких болести, јер питање социјалне бриге се и огледа у томе да те категорије морају имати здравствену сигурност. Осим тога, мораћемо да поштримо убирање доприноса за здравство од оних који и те како пристојно зарађују, лече се, а не издвајају за доприносе.

Да ли ће ипак остати без здравствене књижице они који нису ни запослени, ни пензионери, чија су предузећа пропала или су у стечају?

– То су особе које ће у случају ургентности морати да буду збринуте, независно од тога што немају да плате. Сви ти пацијенти биће укључени у систематске прегледе, односно превенцију. Ја ћу посебну бригу у наредном периоду усмерити на пољопривредне осигуранике који када се оперишу од најтежих болести, као што је кардиолошка, не могу физички да раде, а немају никаквих бенефита. У периоду пред нама решаваћемо проблем пољопривредних осигураника, а моја брига биће усмерена, пре свега, на све осетљиве категорије.

Хоће ли се нешто променити у наредном периоду на плану либерализације лекова?

– Била сам изненађена податком да 521 лек регистрован у Србији већ годину дана не може да се купи или пропише на рецепт зато што за све те лекове не постоји цена. У сарадњи са

Министарством трговине превазишли смо тај проблем и ја сам дала врло стриктне налоге да се у овом месецу ти лекови продају по постојећим ценама. Када буде валоризована вредност односа евро–динар, цена ће се променити, али је важно да на тржишту буде лека. На тој листи је и дечији бруфен и ласикс и многи други.

Хоће ли међу тим лековима бити и антибиотика у продаји?

– Антибиотици се, у принципу, због развијања резистентних сојева и због заштите здравља болесника, морају примати само по савету лекара. То је стручни, доктринарни став свуда и ми се морамо тога придржавати, али ћемо свакако наћи начин да и они који нису осигурани могу да дођу до лека.

Колико ће плаћање лекара по учинку обезбедити квалитетну здравствену заштиту?

– Сви лекари који буду радили у просеку једне установе имаће плату као и до сада. Они који буду радили више или мање од просека, имаће мало више, односно мало мање. То увођење капитације, која већ постоји у

Словенији, Црној Гори и земљама у окружењу, обухвата негде 50, а негде чак сто одсто. Код нас ће се за почетак свести само на 10 одсто. Дакле, сви лекари, све сестре ће примити 90 одсто плате. Они који буду радили у просеку имаће сто одсто плате, они који раде изнад просека имаће неки проценат више, односно неки проценат мање ако раде испод просека. Првог октобра

ћемо почети са дискретним увођењем процеса капитације, која ће морати да обухвати не само основну здравствену заштиту, већ и терцијарну и секундарну, али је још битније да ће тај проценат бити повећан.

Хоће ли остати принцип изабраног лекара?

– Много је урађено на принципу „изабрани лекар“ и ми сада треба тог лекара да форсирамо.

Ако је један посао урађен, дајте да видимо шта он може максимално дати. Мислим да изабрани лекар треба, пре свега, да буде мотивисан за капитацију.

Рекли сте да ВМА треба да буде национална институција, шта би то требало да значи?

– Рекла сам да бих то волела, да не би само један дан у недељи та установа била доступна цивилима, како због опреме коју има, та-

ко и због просторних капацитета и стручног потенцијала. Ако би се удружили сви ти аспекти ВМА са свим кадровским и просторним потенцијалима које има Србија, уз реноме који прати ВМА, мислим да би грађани Србије имали велику корист од тога. Наравно, о томе треба разговарати са колегама са ВМА. За сада је то само једна од мојих идеја.

Љиљана Миленковић

У НОВОСАДСКОЈ ФИЛИЈАЛИ РФ ПИО ВИШЕ ОД 2.500 ЛИЦА УПЛАЋУЈЕ ОБАВЕЗНО ОСИГУРАЊЕ ПО ЧЛАНУ 15

Већина бира најниже основице

Запослени у Србији који су у процесу транзиције остали без посла – неки скоро надомак пензије али са недовољно стажа да би је и остварили, најчешћи су корисници обавезног пензијско-инвалидског осигурања по члану 15 Закона о ПИО. Они се опредељују за ово осигурање са циљем да најбрже и најјефтиније прикупе недостајући стаж, те да што пре оду у пензију.

Таква ситуација је и у Филијали РФ ПИО Нови Сад. Уз напомену да се детаљније информације у вези са обавезним осигурањем по члану 15 могу добити директно у Фонду ПИО, или преко лифлета – информативних брошура које се могу наћи у свим организационим јединицама Фонда, као и на сајту Фонда www.pio.rs, Милорад Гвозденовић, начелник Одељења за ПИО у новосадској филијали, објаснио је за наш лист најосновније елементе овог облика осигурања.

– Члан 15 Закона о пензијском и инвалидском осигурању искључиво важи за лица која су ван осигурања, дакле за оне који нису осигурани ни по ком другом основу, под условом да су старији од 15 година и да имају пребивалиште у нашој земљи, као и да нису корисници пензија. То значи да нису у радном односу, као и да нису пријављени као осигураници само-

**Милорад
Гвозденовић**

сталних или пољопривредне делатности, али и да не испуњавају услов за укључење у пољопривредно осигурање. Захтеве за пријаву на обавезно осигурање по члану 15 могу поднети надлежној филијали Републичког фонда ПИО према пребивалишту. Дакле, они се добровољно опредељују да уђу у ово осигурање, и при томе сами бирају коју основицу ће од постојећих 13, независно од своје стручне спреме, месечно уплаћивати. Међутим, када решењем Фонда ово право и остваре, тада је оно за њих обавезно. Решењем им је одређена основица која се мења тромесечно, и за њу морају уплаћивати допринос до сваког 15. у месецу за претходни месец, а ако то не ураде, приписује им се камата до дана намирнења ове обавезе. Закон предвиђа да ови осигураници – на свој захтев – могу и изаћи из осигурања, или изабрати другу основицу. Подсећам их да је обавезујуће да након такве одлуке благовремено поднесу захтев надлежној филијали Фонда ради издавања решења о престанку поменутог осигурања или о промени основице, јер им се на основу тога касније уписује уплаћени стаж. Такође, избећи ће и непотребне компликације око финансијских дуговања – наглашава Гвозденовић.

Он истовремено даје савет овим осигураницима да, уколико имају у изгледу могућност новог запослења или скорог одласка у пензију, дођу у надлежну филијалу и информишу се са којим датумом могу да иступе из овог осигурања.

Снежана Богдановић, руководица Групе за осигурање по члану 15 у Одељењу за исплату пензија и финансијске послове, каже да се од око 2.500 особа које уплаћују ово осигурање у новосадској филијали, њих скоро 70 одсто определило да уплаћује прве три најниже основице (важећи износи доприноса тих основица за август, септембар и октобар 2012. су: 4.449,28; 5.084,86 и 6.864,66 динара).

– Најчешће се за уплату ових основица опредељују странке којима недостаје до две године стажа за пензију и, мада то некада може условити и нижи износ пензије, они ипак бирају те основице. Један број осигураника уплаћује доприносе за шесту и седму групу, а неколико њих за дванаесту. За сваког осигураника водимо финансијску картицу у нашој бази података, а листинг им шаљемо једном годишње – поузећем, на кућну адресу. Тако имају преглед свих својих финансијских трансакција по овом основу – сваки улаз, излаз, стање, задужење, уплате итд. Мањем броју оних који нередовно измирују обавезе, обрачунава се и камата. Мада су осигураници, према Закону о ПИО, у обавези да се у надлежној филијали или на сајту Фонда сами информишу о новим основицама и износима доприноса, ми смо увек спремни да им такву информацију пружимо и у непосредном контакту – наглашава Снежана Богдановић.

С тим у вези, начелник Милорад Гвозденовић сугерише свим заинтересованима који испуњавају услове за коришћење осигурања по члану 15, а недостаје им део стажа до пензије, да дођу у филијалу где ће се са стручњацима Фонда консултовати о избору за њих најповољније основице, или ће им бити предложено неко друго оптимално решење у датој ситуацији.

Мирослав Мектеровић

Снежана Богдановић

ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДА И ЛИСТИНГА У РФ ПИО

Да грађани лакше и брже остваре своја права

Поједине установе не прихватају правоснажна решења већ траже потврде о правима оствареним у Фонду или о утврђеном инвалидитету

Делатност Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање подразумева остваривање права из ПИО и обезбеђивање средстава за остваривање тих права. Фонд осигурава на пензијско и инвалидско осигурање све оне који су по закону обавезно осигурани или су се укључили у осигурање, било из категорије запослених, самосталних делатности или пољопривредника. Такође, у делокругу послова Фонда је утврђивање основица за плаћање доприноса у складу са Законом о ПИО, обезбеђивање наменског и економичног коришћења средстава, обезбеђивање ефикасног, рационалног и законитог остваривања права.

У Фонду се обавља и контрола пријављивања на осигурање, као и контрола свих података од значаја за стицање, коришћење и престанак права; организује се и спровођење остваривање права из области ПИО, у складу са законом. Такође, Фонд исплаћује

пензије, накнаде и друге принадлежности и обавља још мноштво послова у складу са законом и Статутом Фонда. Осим остваривања основних права из пензијског и инвалидског осигурања, у Фонду грађани добијају и листинге о плаћеним доприносима за ПИО, потврде о стажу за упис акција, листинге за визе, а издају се и потврде инвалидним лицима за увоз аутомобила.

Како се и из којих разлога обављају и ови (додатни) послови разговарали смо са Браниславом Рашићем, помоћником директора у Сектору за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања РФ ПИО.

Особе са инвалидитетом које могу да остваре одређене олакшице код бројних институција и органа, иако те бенефиције треба да остваре на основу решења које већ имају, морају посебно да долазе по потврде у Фонд ПИО.

– Прави се нека врста додатног посла, јер одређени органи и институције не прихватају управне акте или решења, већ траже потврде о оствареним правима у Фонду, због којих нам се грађани свакодневно обраћају. Тако се стварају и додатни редови и незадовољство странака. У тим потврдама које издајемо треба накнадно да пише оно што је већ наведено у решењима (на пример, да је

појединцу утврђено телесно оштећење 100 одсто или да је остварио право на помоћ и негу другог лица). Особе које су оствариле право на туђу помоћ и негу имају и олакшице при плаћању дажбина за електричну енергију, интернет, комуналне услуге, мобилну и фиксну телефонију, међуградски превоз, кабловску ТВ, легализацију објекта, и често се од њих у тим установама тражи потврда а не решење које већ имају, што је додатно оптерећење за њих и губљење времена – појашњава Бранислав Рашић.

То значи да већина државних органа и институција, када је реч о постојању решења о утврђеним правима, нема разлога да захтева и потврде, али се оне у Фонду ипак издају да би грађани без препрека остварили та своја права. Фонд, међутим, има законску обавезу да издаје одређене потврде.

– Само у ситуацијама када је реч о ствари ма и чињеницама о којима Фонд води евиденцију, а о којима се није водио управни поступак и није донето решење о утврђеном праву, наши запослени имају обавезу да издају потврде. Дакле, наши радници морају да издају папире који доказују да ли је појединац у осигурању, да ли је изашао из осигурања, да ли послодавац редовно плаћа или не плаћа допринос. Примера ради, град

Београд даје новчану помоћ незапосленим породиљама, па је потребно издати извод из матичне евиденције Фонда као доказ да породиља није у осигурању, односно да није запослена. С друге стране, зашто би се приликом остваривања права на олакшице слепог лицу издавала потврда о инвалидитету када та особа већ има решење Фонда којим је он утврђен, те Фонд и није у обавези да издаје такве потврде, али ми то ипак радимо због наших грађана и њихових права која имају у другим установама – каже Рашић.

Бројке најбоље говоре. Само неки од многобројних података о резултатима рада могу да илуструју обим послова у Фонду.

– Могу да издвојим само неке од показатеља из 2011. године који говоре о раду Сектора за остваривање права из ПИО и Сектора за медицинско вештачење. Тако је у 2011. години у основној делатности – остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања – било за решавање у првостепеном поступку 574.711 захтева, од чега је решен 533.771 захтев, односно 92,8 одсто, а нерешено је остало 40.940 захтева, што чини 7,2 одсто захтева. У остваривању права из ПИО по међународним уговорима током 2011. године, у првостепеном поступку примљено је 22.439 захтева, што је са захтевима пренетим из 2010. године (22.829) укупно чинило 45.268 захтева за решавање. Будући да лекари вештаци Фонда ПИО једини у Републици Србији обављају вештачење о радној способности, телесном оштећењу и потреби за негом и помоћи, навео бих да је у 2011. години било 102.224 захтева за вештачење, а решено је 88.510 – набраја наш саговорник.

Чак 25 институција и државних органа обраћа се Фонду за достављање података.

– Навешћу само неке, али их је заиста чак 25 које од нас траже потврде или податке. Центар за социјални рад, на пример, тражи у појединачним случајевима износе иностраних пензија и потврде о телесном оштећењу ради остваривања права на увећани додаток за туђу негу. Када одлучују о старатељству, тражи се податак да ли је подносилац захтева у осигурању или остварује друга права код Фонда. МУП, рецимо, поред провере осигурања и провере уплате доприноса, тражи потврде о постојању телесног оштећења ради регистрације возила, а ту су и стране амбасаде које траже проверу осигурања и висину остварених зарада. Банке и сличне организације захтевају проверу података о томе да ли је појединац у радном односу или је корисник пензије. Обраћају нам се и Агенција за привредне регистре, Управа царина, носиоци пољопривредних газдинстава, адвокати и други – наводи Бранислав Рашић, помоћник директора у Сектору за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања РФ ПИО.

Јелена Оцић

УДРУЖЕЊЕ СТРУЧНИХ РАДНИКА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ОВЕ ГОДИНЕ ДОДЕЛИЛО НАГРАДЕ

Признања стручњацима од стручњака

Настављајући традицију дугу готово 55 година, Удружење стручних радника социјалне заштите изабрало је најбоље међу собом. Комисија Удружења одлучила је да ове године прва награда, као најбољем међу стручњацима, треба да припадне Сузани Пауновић, помоћнику министра рада и социјалне политике. Директорки Геронтолошког центра Београда, Бранкици Јанковић, припала је друга, док трећу награду добија Рада Дивац из Центра за социјални рад у Пријеполу. За посебан допринос у области социјалне заштите, поред појединаца две равноправне повеље добијају и центри за социјални рад у Крагујевцу и Параћину. Награде ће добитницима бити уручене на свечаности у септембру, после годишњих одмора, сазнаје „Глас осигураника“.

Рада Дивац

Комисија у чијем саставу су били Шанија Сагдати, Драган Ерлевајн, Јасмина Ивановић, Рада Митровић и Светлана Дражевић, водила је рачуна да награде и овај пут добију они који су постигли најбоље резултате. Награђени добијају повеље, које у њиховом раду значе много посебно због тога што су дошле од колега, кажу чланови Комисије.

– Комисија вреднује досадашњи укупан допринос и појединаца и установа, а предлози за

Сузана Пауновић

награде стижу из самог система социјалне заштите. То су награде стручњацима од стручњака – истиче Живорад Гајић, секретар Комисије, иначе директор Републичког завода за социјалну заштиту.

Републичка награда за посебан допринос развоју и унапређењу социјалне заштите у Србији установљена је давне 1967. године и са извесним прекидима додељује се до данас. Удружење стручних радника социјалне заштите преузело је бригу о награди још 1995. године од тадашњег Фонда социјалне заштите.

Подсетимо да је у години када је установљена (1967) награда за допринос у развоју и унапређењу социјалне заштите припала Вишој школи за социјалне раднике у Београду, док је следеће године Бранка Савић, председница

Савета поменуте школе, постала први појединац који је понео ласкаво признање колега.

Љ. Миленковић

Бранкица Јанковић

Чачак: станови за угрожене категорије

На свечаности у Чачку уручени су кључеви новоизграђених станова за самохране родитеље и инвалидне особе. На основу резултата конкурса Градске управе и Градске стамбене агенције, кључеве су уручили мр Војислав Илић, градоначелник Чачка, и Раденко Луковић, заменик градоначелника.

Дванаест станова, од којих су три намењена инвалидним особама, а девет самохраним

родитељима, дато је под уговором о закупу на период од три године. Уговори ће бити обнављани по истеку овог периода на основу испуњавања услова који су важили и приликом првог учешћа на курсу.

Нови станови у Улици Илије Гарашанина изграђени су у оквиру бројних активности локалне самоуправе усмерених на то да се помогне сиромашним и хендикепираним житељима. Средства за изградњу нове стамбене зграде обезбеђена су из буџета града Чачка и Градске стамбене агенције.

Рача: Златно зрно Шумадије

Доделом признања и награда најбољим учесницима, у Рачи је завршена традиционална манифестација „Златно зрно Шумадије“. Завршницу манифестације обележила су стручна предавања на тему жита и хлеба, а гости су ове године допутовали из Хрватске, Македоније и Републике Српске.

Стручни жири оценио је рекордере у ратарској производњи. Награђени су ратари који су остварили најбоље приносе пшенице по хектару, а међу њима најуспешнији је био Веселин Јовичић из Бошњана (општина Рача), са 8.000 килограма. За најбољег комбajнера који је пожњео највећу површину стрних жита проглашен је Бојан Станојевић из Добровице који је обрадио укупно 138 хектара.

Пратећа изложба производа од брашна такође је била такмичарског карактера, те је жири оцењивао и њихов квалитет. Манифестацију „Златно зрно Шумадије“ сваке године организује по једна општина Шумадијског округа. Улогу домаћина на наредном, јубиларном десетом окупљању преузеће град Крагујевац.

Пребачен план наплате јавних прихода

За првих седам месеци ове године наплата јавних прихода који припадају буџету Републике Србије већа је за 3,2 одсто у односу на планирано.

Ред.бр.	Јавни приход	План	Остварење	Индекс
1.	Порез на доходак	24.086,4	24.117,4	100,1
2.	Порез на добит предузећа	25.465,6	33.042,0	129,8
3.	ПДВ из увоза (царина)	137.127,5	139.004,8	101,4
4.	ПДВ домаћи	65.401,4	65.859,0	100,7
5.	Акцизе	97.334,9	98.468,2	101,2
	УКУПНО	349.415,8	360.491,5	103,2

Све врсте јавних прихода које администрира Пореска управа забележиле су раст наплате.

Према плану наплате, за период од 1. 1. до 31. 7. 2012. године предвиђена је наплата 349,4 милијарде динара јавних прихода. У том периоду наплаћено је укупно 360,5 милијарди динара, што је за 11,1 милијарду динара или за око 100 милиона евра више у односу на планирани износ јавних прихода.

Крагујевац: изложба фотографија српских параолимпијца

У циљу промовисања параолимпијских дисциплина и упознавања грађана са домаћим спортистима који имају завидне резултате на светском нивоу, испред улаза у Скупштину града Крагујевца изложене су фотографије српских параолимпијца. На фотографијама су представљени европски и светски прваци, као и носиоци светских рекорда у параолимпијским дисциплинама. Међу њима је и Крагујевчанин Драган Ристић, првак света и светски рекордер у стрељаштву.

Ову изложбу фотографија организовао је Параолимпијски комитет Србије, у сарадњи са Министарством омладине и спорта, а уз подршку града Крагујевца и амбасадe Велике Британије.

Прва рата 13. пензије у септембру

Најугроженији пензионери, који примају до 15.000 динара месечно, прву рату додатне, 13. пензије, у износу од 3.750 динара, добиће између 17. и 19. септембра. Право на ову социјалну подршку у укупном износу од 15.000 динара имају и пољопривредни пензионери чија примања не премашују овај оквир. За ове намене у 2012. години у републичком буџету су обезбеђена средства у износу од 3,8 милијарди динара, а додатне припадности ће добити око 505.000 пензионера, укључујући и пољопривредне.

Ова 13. пензија исплаћиваће се у четири једнаке рате. Друга рата ће бити исплаћена у другој половини децембра, а исплата преостале две рате планира се у марту и јуну наредне године.

План је да се новац за најугроженије пензионере обезбеди из средстава која ће се уштедети укидањем нерационалних трошкова у државној администрацији.

Ваљево: Тешњарске вечери 2012.

У Ваљеву су 11. августа отворене „Тешњарске вечери“, традиционална градска манифестација која ће трајати до 19. августа, а у оквиру које ће бити одржано преко 100 програма на 27 локација у граду. Програми се одвијају на Летњој позорници код хотела „Гранд“, као и на бројним другим локацијама, док је позоришна сцена ове године поново испред платоа Центра за културу, бившег Дома омладине. Поред позоришних представа, на програму су књижевне вечери, изложбе, концерти класичне, забавне и народне музике, модне ревије, програми за најмлађе, пројекције филмова, перформанси на улици итд. Овај ваљевски летњи фестивал одржава се 26. пут по реду. За његову реализацију из буџета града издвојено је 2,9 милиона динара, док је 2,1 милион обезбеђен од спонзора.

Београдска кајак авантура

Туристичка организација Београда и „Wild Serbia“ промовисали су почетком августа нови авантуристички бренд – „Београдску авантуру“. Реч је о два нова програма активног одмора у самом центру Београда. Наиме, на Сави и Дунаву „Wild Serbia“ ће реализовати редовне туре кајаком „Шест мостова Саве“ и „Кајакинг око Ратног острва – џунгла у срцу Београда“.

Београда“ је четворочасовно авантуристичко кајакарење кроз заштићено природно добро у центру Београда и разгледање града из „речне“ перспективе, које укључује кратак одмор на Лиду, посету каналу Велики Галијаш, као и боравак на Сави и Дунаву.

Оба програма ће имати гарантоване поласке сваког дана а намењени су гостима из иностранства, као и Београђанима који свој град желе да виде из другог угла.

Исплата пензија

Исплата првог дела јулских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. августа.

Пензионери самосталних делатности примили су јулске пензије 3. августа.

Бившим пољопривредницима први део припадности за јул исплаћен је 7. августа, када су и војни пензионери примили своје целе јулске пензије.

Колица и помагала за особе са инвалидитетом

Невладина организација „Право на рад“ из Новог Сада недавно је у оквиру пројекта „На поклон инвалидска колица за сваку особу са инвалидитетом у Војводини“, набавила и поделила 945 инвалидских колица укупне вредности 150.000 долара.

Ово новосадско удружење колица је добило кроз три донације у оквиру пројекта америчке организације ЛДС „Черитис“. Инвалидска колица су подељена појединцима и здравственим установама у Србији, између осталих Ургентном центру КЦВ, Јодној бањи, Дечијој болници, Институту за здравствену заштиту деце и омладине, Бањи Кањижа, Рибарској бањи и другима.

Слободан Гребелдингер, председник удружења „Право на рад“, каже да су осим колица донирали и друга ортопедска помагала као што су штаке, штапови и ходалице.

Ово удружење, које броји 136 чланова волонтера, основано је 2006. године ради остваривања права на рад посебних категорија становништва као што су ОСИ, жене и млади који су одрасли у хранитељским породицама, али и ради заштите људских и мањинских права.

Осим средстава од градских и покрајинских власти, удружење добија и мање донације од хуманих појединаца, а поред донирања инвалидских колица и ортопедских помагала, завршени су и пројекти „Промотивне активности на пројекту запошљавања младих из хранитељских породица“ и „Заштита права на рад жена угроженних због пола и материнства“.

У току је пројекат стварања интернет форума за проблеме ОСИ, а планиране су и активности око решавања проблема јавног тоалета за ОСИ, као и њиховог права на полагање возачког испита, кажу у овом удружењу.

Мирко Тузлак
(седи) и Обрад
Војиновић

ЛИКОВНЕ КОЛОНИЈЕ ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ У КУЛИ, ПАДИНИ И БЕОЧИНУ

Заљубљеници у боје и мирис терпентина

Општинске организације инвалида рада из Куле, Беочина и Ковачице успешно су одржале, 28. јула ове године, ликовне колоније намењене окупљању својих чланова и чланова осталих организација Бачке, Срема и Баната који се баве сликарском уметношћу. Према раније планираним активностима СИР Војводине, колоније одржане у Кули, Беочину

и Падини (општина Ковачица), као програмске активности поменутих општинских организација, делимично су финансиране средствима Министарства рада, запошљавања и социјалне политике.

Према речима Стане Свиларов, председнице СИР Војводине, било је добро што су све три ликовне колоније одржане у истом дану, пошто су поједине

општинске организације делегирале своје чланове – сликаре на сваку појединачно, па се тако и више људи укључило у те активности. Рецимо, на колонији у Беочину, која је одржана у прелепом, за уметнике инспиративном амбијенту Фрушке горе, у познатој Шумаревој кући, учествовале су све општинске организације из Срема, а било је и неколико из Бачке и једна из Баната. Стигло је око 80 чланова, а чак 25 сликара је исказало креативност на платну.

На ликовној колонији у Падини, којој је присуствовао и Стеван Радишић, потпредседник СИР Војводине, било је више од 100 инвалида рада из свих банатских општинских организација СИР, а нова дела стварало је 40 уметника са кичицом. Према речима Марци Ђуриша, председника Општинске организације СИР Ковачица, они сада имају око 100 слика у власништву (са претходних колонија), па ће део ових радова – има их и од познатих сликара наиваца, приказати наредне године на већ договореној изложби у Словачкој.

Одличан домаћин ликовне колоније у Кули, за 19 сликара и око 60 инвалида рада и гостију, био је председник Општинске организације СИР Кула, Обрад Војиновић, који је за ову манифестацију обезбедио и финансијску

подршку локалне самоуправе. Ликовној колонији, одржаној у ловачком дому „Фазан“, присуствовали су и Стана Свиларов, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и ОО СИР Суботица, и Карољ Валка, заменик председника општине Кула.

Позитивне утиске о овој колонији изрекла је најстарија учесница, Каталин Холо (82), пензионерка из Новог Бечеја:

– Волим да сликам и учешће на ликовним колонијама ми причињава право уживање, чак водим и евиденцију у једној свесци о људима које ту упознајем. Касније контактирамо и делимо сликарска искуства и нова сазнања, рецимо, како да саставимо одређене боје итд.

Мирко Тузлак, инвалидски пензионер из Сомбора, каже да га сликање смирује и на креативан начин му „скраћује дан“, уз напомену да су ликовне колоније и прилика за фино дружење.

– То су све заљубљеници у мирис уљаних боја, терпентина, боровине и ланеног уља и размена искустава са њима ми је драгоцен – каже Тузлак.

Обрад Војиновић је, након поделе захвалница учесницима колоније, најавио да ће његова организација средином новембра приредити у кулској галерији двонедељну изложбу слика инвалида рада.

Мирослав Мектеровић

РУМА

Гости из Италије

Недавно су у посети Геронтолошком центру „Срем“ у Руми били Елизабета Мартано, представница италијанског Каритаса, и група волонтера из града Бијела у покрајини Пијемонт. Они су обишли румску установу за старе у оквиру студијског путовања које је организовано у циљу отварања Европске уније према земљама источне Европе.

Гости из Италије у Руми су разговарали са директорком ГЦ „Срем“, Маријом Станојчић Сраком, која их је упознала са радом установе и животом становника Центра. **Д. Р.**

Храна као лек

Широм света скоро 35,6 милиона људи болује од деменције, синдрома који може бити изазван бројним прогресивним поремећајима који утичу на памћење, мишљење, понашање и способност да се обављају свакодневне активности. Према проценама Светске здравствене организације, очекује се да ће се број оболелих удвостручити до 2030. године (на 65,7 милиона) и више него утростручити до 2050. године (115,4 милиона). Ризик од развијања деменције повећава се с годинама и у већини случајева од ње оболевају старији људи, а након 65. ризик се удвостручује на сваких пет година.

Најчешћи узрок деменције је Алцхајмерова болест, и то у чак 70 одсто случајева. После ње, један од најчешћих типова деменције је васкуларна деменција коју изазивају проблеми са крвним судовима у мозгу, али се она, за разлику од Алцхајмерове болести, може спречити борбом против фактора ризика као што су дијабетес, висок крвни притисак, гојазност, пушење и недовољна физичка активност. Поред тога, опште препоруке за смањење ризика од деменције су и учествовање у друштвеним активностима, дружење са пријатељима и породицом, као и одржавање мозга активним уз помоћ читања књига, решавања укрштених речи, судокуа, слагалица и других менталних стимулативних активности.

Још једна од веома важних ставки јесте исхрана обогата хранљивим материјама која, поред смањења ризика од болести, може да побољша резултате оболелих од деменције, као и квалитет њиховог живота. У унапредовалим фазама деменције оболели могу да заборављају да једу, али и да не осећају глад као резултат депресије, нуспојава лекова и когнитивног пропадања. Међутим, здрава и уравнотежена исхрана може бити од велике помоћи, јер хранљиве материје

које се налазе у неким намирницама хране не само тело, већ и мозак.

Спанаћ, кељ, блитва и рукола велики су извори фолата и витамина Бе9, који утичу на побољшање когниције (способности сазнавања) старијих одраслих. Фолна киселина помаже одбрану од депресије, која је уобичајени споредни ефе-

дикалима, упалама и зрачењем. Боровнице садрже највише антиоксиданата, као и велике количине витамина Це и Е.

Црна чоколада се такође препоручује јер флаванол, антиоксидант у какао праху, побољшава проток крви до мозга. Што је чоколада тамнија, то је боља, јер садржи више флаванола и мање додатог шећера.

кат деменције, подижући ниво серотонина. Витамин Е који се налази у лиснатом зеленом поврћу такође има позитиван утицај на мозак.

Броколи, карфиол, купус и прокељ помажу у задржавању памћења. Они садрже каротеноиде и фолате који снижавају ниво хомоцистеина, аминокиселине повезане са когнитивним оштећењем. Пасуљ и остале махунарке су још један велики извор фолата, али и гвожђа, магнезијума и калијума.

Све сорте бобичастог и јагодичастог воћа садрже антоцианин који штити мозак од оштећења изазваних слободним ра-

На одржавање мозга у топ форми утиче и висок ниво омега-3 масних киселина. Истраживања су показала да су особе старе 65 и више година које су три или више пута недељно јеле рибу богату омега-3 масним киселинама имале скоро 26 одсто мањи ризик од можданих лезија које могу да изазову деменцију у поређењу са онима који никада не једу рибу.

Мала шака коштуњаваг воћа, као што су кикирики, индијски орах, лешник, орах, бадем, садржи обиље хранљивих материја, укључујући омега-6 и омега-3 масне киселине, витамин Е, фолате, витамин Беб и магне-

зијум. Ове хранљиве материје помажу у заштити од губитка памћења као последице старости, а утичу и на побољшање расположења.

Семенке су такође велики извори хранљивих материја. Оне садрже знатне количине витамина Е, који је повезан са нижим стопама когнитивног опадања као последице старости. Холин, једињење које се налази у семенкама сунцокрета, побољшава функцију мозга. У семенкама бундеве налази се цинк који побољшава меморију и сазнајне функције, док се триптофан бори против депре-

Сваких седам секунди оболи по једна особа

Процењује се да оболелих од Алцхајмерове болести у свету има 25 милиона, а да сваке године оболи још око 4,5 милиона, или једна особа на сваких седам секунди. Прецизан број оболелих од деменције и Алцхајмерове болести у Србији још није познат, али се процењује да то може бити и до 100.000 људи, и да ће се овај број у будућности још увећавати.

сије. Ланено семе је одлична алтернатива за рибу јер је богато омега-3 масним киселинама које побољшавају меморију.

И на крају неизоставан део сваког јела – зачини. Поред укуса, зачини јелима додају и антиоксиданте, као и једињења која јачају меморију. Куркумин, главни састојак индијског шафрана, који се налази у карију, разбија мождани плак и смањује упалу која може да изазове проблеме меморије. У једној студији учесници који су конзумирали жалфију постигли су боље резултате на тестовима памћења, а најзанимљивији је податак да, на пример, и само мирис цимета побољшава сазнајне процесе.

Весна Кадиф

НАЈАВА БОЉИХ УСЛОВА ПОСЛОВАЊА ЗА ПРЕДУЗЕТНИКЕ

Повољни кредити и субвенције

На недавном састанку са представницима занатлија, Млађан Динкић, министар финансија и привреде, изјавио је да је ово министарство спремно да кроз разговоре са занатлијама и представницима удружења малих и средњих предузећа, као и великих извозника, сачини програме за развој овог сектора. Наиме, планира се подршка занатлијама и малим предузећима кроз бесповратна средства у висини од 30 до 50 одсто од вредности инвестиције, обезбеђивање субвенционисаних кредита са каматом до три одсто годишње и престанак обавезе коришћења фискалних каса за занатлије.

Мирослав Васин, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност полова, такође је, крајем јула, са представницима Војвођанске уније предузетника разговарао о могућностима побољшања радног амбијента за предузетнике и отварању нових радних места у Војводини. У плану су и разговори са представницима Привредне коморе и Уније послодаваца Војводине, као и са осталим предузетничким удружењима ради сачињавања целовитог програма са којим ће се изаћи пред Владу и Скупштину Војводине и Владу Србије.

Једна од основних мера била би отварање повољних кредитних линија и подстицаја из покрајинских фондова, затим наставак праксе субвенционисања отварања

радњи у области предузетништва и сваког радног места у Војводини, а предложиће се и класификација предузетника према делатности и према месту обављања делатности пошто је уочена опасност од затварања продавница у сеоским срединама због примене Закона о ограничавању маржи на основне животне намирнице. Тражиће се и најбољи начин за повезивање предузет-

ника из области пољопривреде са осталим привредним делатностима у један систем. Тежиће се, уз договор са Владом Србије, да се олакша предузетништво почетника кроз пореске олакшице, а планира се и ширење мреже пословних инкубатора, у којима нови послодавци послују док „не стану на своје ноге“.

М. Мектеровић

СТРАГАРИ У ВРЕМЕ ПРАЗНОВАЊА СВЕТОГ ИЛИЈЕ

Фестивал у част шљиве

У Страгарима код Крагујевца, 1. и 2. августа, одржана је традиционална пољопривредно-туристичка манифестација „Шумадијски дани шљиве“.

Пуцњем из Карађорђевог топа, испред споменика Танаску Рајићу у центру Страгара, означен је почетак ове приредбе која се организује у време празновања Светог Илије, славе варошице Страгари, али и воћара овог краја.

Највећи број категорисаних домаћинстава која се баве сеоским туризмом је управо из Страгара па су током манифестације они имали прилику да представе своју понуду у овој области. Сви посетиоци „Шумадијских дана шљиве“ могли су да присуствују стручним трибинама из области воћарства, да уживају у јелима припремљеним током „гулашијаде“, да прате програм народног стваралаштва, али и да се возе фијакерима пошто је „фијакеријада“ била атракција овогодишње манифестације у Страгарима.

На крају је проглашена и најбоља ракија, а за ту титулу члановима жирија са Пољопривредног факултета у Београду стигло је

25 узорак од произвођача из целе Шумадије. Највише узорака, укупно двадесет, било је ракија од шљиве, док су остале биле воћне ракије од дуње, крушке и јабуке. Жири је одлучио да додели три велике златне медаље, девет златних, дванаест сребрних и једну бронзану. Плакету и велику златну медаљу за најбољу ракију добио је Миољуб Средојевић из села Бабићи код Љига, а друго и треће место припало је Мирославу Адамовићу из села Блазнава.

На завршној свечаности четврте манифестације „Шумадијски дани шљиве“ наступила је певачка група из села Добрача, као и млади фолклористи КУД „Дукати“ из Крагујевца. Организатори манифестације били су Удружење грађана „Кап по кап“ из Маслошева, Удружење воћара и повртар „Ситово“ из Страгара и Градска туристичка организација Крагујевац, а покровитељ град Крагујевац.

М. Сантрач

Бројне и запажене активности

Центар за социјални рад Врњачка Бања поред својих редовних, законом дефинисаних активности, најстаријим суграђанима омогућава да користе и друге услуге социјалне заштите. Тако особе трећег животног доба преко овог центра могу да користе услуге помоћи у кући и услуге Клуба старих. Крајњи циљ ових активности је побољшање квалитета живота старијих, подршка и обезбеђивање здравије старости у природном окружењу.

– Услуге помоћи у кући за сада користе само особе које живе у Врњачкој Бањи. Нису обухваћена села, али очекујемо да ће општина показати разумевање за проблеме и потребе и старих на селу. За пружање сервисних услуга запослене су три геронтодомаћице и служба функционише добро, уз финансијску подршку локалне самоуправе од 2007. године – каже Раде Чеперковић, директор врњачког Центра за социјални рад.

Чеперковић напомиње да клуб старих највећи део активности остварује у адаптираном гаражном простору Центра, па је и изван Врњачке Бање по-

Раде Чеперковић

знатији као „Клуб из гараже“. Чланови клуба се два пута недељно друже, а активних је од 30 до 50.

– Било би их сигурно и више, али је простор неадекватан па се повремено дешава да за све заинтересоване нема места – истиче директор Центра.

Пензионери, чланови Клуба су врло активни и укључени су, према својим склоностима и способностима, у рад креативне радионице, драмске секције

„Освиг“, као и у рад карневалске групе. Труде се да својим ангажовањем допринесу групи, па су у протеклом периоду чланице клуба израђивале и рукотворине – торбе са локалним мотивима, врећице за чај, телефон и флаше, новогодишње вреће за пакетиће и друге сувенире. Део радова су продале, део поклониле, а већину сачувале за неке будуће намене.

Чланови драмске секције су наступали у Народној би-

блиотеци у Врњачкој Бањи и Специјалној болници „Меркур“ одушевивши суграђане извођењем шаљивих текстова чији је аутор чланица клуба. Клуб је и учесник свих до сада организованих „Дародана“ – манифестације која се традиционално у октобру одржава у част месеца солидарности са старима.

Ипак, најатрактивнија је карневалска група Клуба старих која већ седам година учествује на Међународном врњачком карневалу. Група је запажена јер је јединствена по годинама, те преноси позитивну поруку свим генерацијама. Поред врњачког, учествовала је и на Лесковачком карневалу трећег доба, Видовданском карневалу у Крушевцу, на Шабачкој чивијади...

– Карневалска група је више пута награђивана, освајала је признања и аплаузе. И ове године, у јулу, учествовала је на лесковачком и врњачком карневалу уз поруку „Живот је леп, играј са нама“, а до краја године биће још активности – истиче Раде Чеперковић, директор Центра за социјални рад у Врњачкој Бањи.

Драган Ивановић

ДОЉЕВАЦ

Брину о старима

Седам геронтодомаћица, колико их је ангажовано у пројекту „Помоћ у кући старим лицима без породичног старања“ на територији општине Дољевац, обилази 35 корисника са овог подручја и помаже им у одржавању хигијене у становима, набавци лекова, одласку код лекара, плаћању рачуна и другим пословима.

Вредност овог пројекта који финансира Министарство рада и социјалне политике је 2,3 милиона динара, а он ће трајати до 31. децембра ове године.

С. Н.

ЛЕСКОВАЦ

Новости из Геронтолошког центра

Геронтолошки центар Лесковац

Пензионерима лесковачког краја који не станују у Геронтолошком центру ова установа нуди ручак по цени од 120 динара. У центру истичу да још не могу да достављају храну по кућама, односно становима пензионера, а ручак чине супа или чорба, главно јело, салата, воће или колач.

Директорка Геронтолошког центра, др Гордана Савић, наглашава да вандомска заштита добро функционише, а реч је, пре свега, о Клубу за старе и одрасле који је оформљен 2004. године.

– Имамо четири геронтодомаћице које обилазе стара и болесна лица на територији Лесковца, а у Клубу за старе и одрасле особе раде два социолога – каже др Савић.

Сваког уторка у Клубу организују вечери са музиком, а у плану Геронтолошког центра је да се следеће године отвори још неколико клубова.

Д. К.

Летњи мени

Парадајз и печурке

Време припреме: 45 минута

Састојци: 500 гр парадајза, 500 гр печурака (шампињона), главица црног лука, два чена белог лука, мало рузмарина, три кашике маслиновог уља, пола лимуна, со, бели бибер.

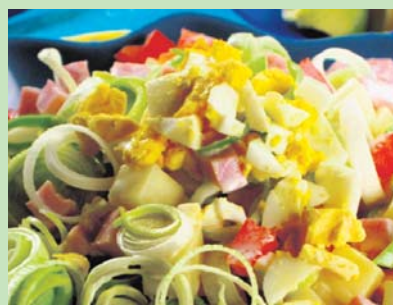

Начин припреме: парадајз прелити врућом водом и очистити. Шампињоне очистити, исећи на пола и прелити соком од лимуна. Лук исецкати. У дубљи тигањ сипати уље, додати шампињоне па пропржити уз мешање. Затим додати исецкани лук и парадајз и сецкан рузмарин. Пржити још око пет минута, подлити са мало воде (једна шољица), додати со, бибер. Поклопити и динстати још петнаестак минута.

Салата од празилука

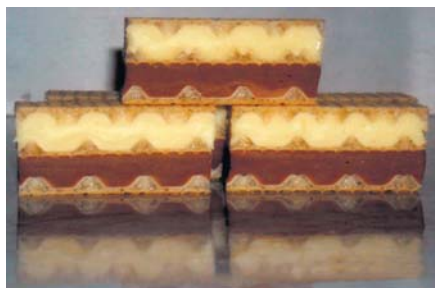
Време припреме: 25 минута

Састојци: 500 гр празилука, 300 гр парадајза, три јајета, 150 гр шунке, 100 гр тврдог сира, чаша јогурта, кашика сенфа, кашика уља, першунов лист, бибер, со.

Начин припреме: празилук опрати и бели део исећи на колутове. Парадајз опрати и исећи на коцке. Јаја скувати и такође исећи на коцке, као и шунку и сир. То све ставити у чинију и измешати. Посебно измешати сенф, уље, бибер, со по потреби, и додати јогурт. Тиме прелити салату и лагано измешати. Посути сецканим першуном. До

Напомена: ако је парадајз водњикав, треба одстранити семенке, а оставити само месо.

Киндер обланда

Време припреме: 30 минута

Састојци: паковање обланди, 500 гр шећера, 350 гр маргарина, 250 гр млека у праху, 100 гр чоколаде.

Начин припреме: шећер ушпиновати са два децилитра воде, додати маргарин да се отопи, затим и млеко у праху. Фил поделити на два дела. У један део додати 100 гр чоколаде. Филовати млаким филлом. Лист обланде, црни фил, обланда, бели фил... тако док се фил не утроши.

Напомена: при додавању млека у праху мешати жицом и водити рачуна да не остану грудве. Обланду нечим притиснути до сутрадан.

УКРАСНЕ ТРАВЕ, ШИБЉЕ И ПУЗАВИЦЕ

Сем цвећа које нас обрадује прелепим и разноликим цветovima, у баштама се често гаје и украсне траве, шибље и пузавице. Украсних трава има разних врста, а ово су само неке од њих.

Пампас трава, узаних и дугих листова, пепељасто зелене боје, може да порасте и до је-

дан метар. Цвета у септембру и октобру белом метлицом дужине и до 50 цм. Зимом се мора заштитити јер не подноси хладноћу.

Шарена паховка је бокораста биљка, порасте до 60 цм. На листовима има уздужне зелено-беле пруге. Цвета током јуна и јула.

Плави вијук је веома декоративна трава. Расте као жбун, висине до 30 цм. Листови су јој танки и нежни. Може се садити у земљу или у жардињеру.

Чест становник башта је и **шибље**, дрвенаста биљка код које из корена полази више стабљика које образују крошњу. Може бити различите

висине, од ниског па до оног високог пет метара. У сорту шибља спада и омиљени **јоргован**. Он може да израсте неколико метара и да има широку крошњу. Цветови су му мирисни и разнолики. Може бити бео, ружичаст, плав, љубичаст.

У шибље спада и **магнолија** – жбун висок неколико метара који се може формирати као дрво. Има крупне и бројне цветове који подсећају на лалу. Прво процвета, па добије лишће.

Из породице шибља је и **златна киша**. Она расте у виду дрвета или жбуна до висине 5-6 метара. Листови су јој троделни, тамнозелени. Цвета у гроздовима дугим до 20 цм који су жуте боје и врло декоративни.

Пузавице су такође веома распрострањене. Најпознатији је бршљен, затим орлови нокти, девичанска лозица... У пузавице спада и киви.

Припремила:
Софија Доминиковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Сигурност (3)

Заштитни зид (Firewall)

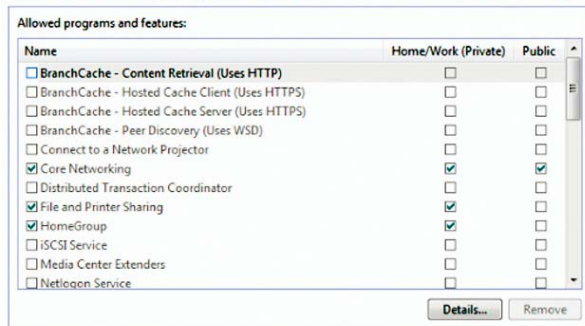
Са леве стране прозора **Windows Firewall** видећемо следеће опције:

Allow programs to communicate through Windows Firewall

To add, change, or remove allowed programs and ports, click Change settings.

What are the risks of allowing a program to communicate?

Change settings

1. **Allow a program or a feature through Windows Firewall** – користимо је да бисмо омогућили рад одређених мрежних програма (инстант поруке, peer to peer програми, скајп и слично). Неопходно је да ове програме додамо на листу апликација које могу да комуницирају кроз наш заштитни зид (кликнемо на дугме **Change Settings** па изаберемо опцију **Allow another program**);

2. **Customize notification settings** – користимо је за укључивање и искључивање заштитног зида, блокирање свих долазних конекција без изузетка и за добијање обавештења о томе да је неки програм блокиран;

3. **Restore defaults** – користимо је да, уколико направимо грешку приликом подешавања заштитног зида, вратимо све опције на претходно предефинисан ниво;

4. **Advanced Settings** – користимо је да сваку засебну долазну (inbound) или одлазну (outbound) конекцију фино подесимо помоћу одговарајућих правила. Треба рећи да је за подешавање ових правила неопходно напредније знање мрежа, протокола, као и познавање рада

апликација чију комуникацију желимо да контролишемо заштитним зидом;

5. **Troubleshoot my network** – користимо је да уз помоћ припремљених Microsoft чаробњака решимо проблеме у мрежној комуникацији или да добијемо додатне опције за претраживање уколико нас чаробњаци не доведу до жељених резултата.

Windows Defender

Windows Defender је програм који долази бесплатно уз оперативни систем Windows 7 и његова главна функција је да нас заштити од посебне врсте **малвера** – **spyware** програма. **Spyware** је нежељени софтвер који прикупља информације о корисницима и њиховим навикама (лозинке, све што је откуцано на тастатури, сајтови које посећујемо и слично), а може и да мења резултате наше претраге по интернету како би нас навео на неки комерцијални сајт и донео зараду својим ауторима. Често успорава рачунар и тешко се уклања.

Windows Defender нас штити у реалном времену – он проверава сваки фајл који доспе на наш систем пре него што се изврши и утврђује да ли

је тај програм **sruware** или не. **Windows Defender** се ослања на базу са дефиницијама **sruware** програма која се континуирано ажурира са Мајкрософтовог сајта и уколико нађе **sruware** апликацију, сам ће урадити оно што је најбоље за наш систем да би уклонио претњу.

Када уђемо у **Control Panel** и отворимо програм **Windows Defender**, видећемо главни прозор у коме се налази неколико једноставних информација о томе да ли је детектован неки **sruware** софтвер. Кликком на стрелицу поред опције **Scan** у било ком тренутку покрећемо скенирање рачунара у потрази да **sruware** програмима избором врсте скенирања које желимо да урадимо. Постоје три врсте скенирања:

1. **Quick scan** (брзо скенирање) – претражује места на којима се **sruware** најчешће смешта на систем (најцелисходније је прво њега покренути јер има најбоље опције за уклањање нежељених програма);

2. **Full scan** (пуно скенирање) – претражује цео рачунар;

3. **Custom scan** – омогућава нам да сами дефинишемо места која желимо да **Windows Defender** претражи. Неколико минута након покретања скенера видећемо резултате у главном прозору.

Када клинемо на опцију **History**, можемо да видимо шта је све урађено у претходном периоду са детектованим претњама, као и да прегледамо листу програма којима смо дозволили да се извршавају и листу програма које смо ставили у карантин.

Windows Defender је подешен да аутоматски врши скенирање целог рачунара у сатима када га не користимо активно, што му омогућава да пронађе и **sruware** фајлове који из било ког разлога већ постоје на рачунару. Претње можемо да ставимо у карантин (**Quarantine**), што препоручујемо уколико нисмо сигурни да ли фајл заиста представља претњу, јер се из карантина фајлови могу вратити назад на иницијалну локацију. Исто тако, претње можемо трајно да обришемо (**Remove**) или да дозволимо да се програм покрене (**Allow**) ако смо апсолутно сигурни да тај програм не представља никакву претњу по наш рачунар.

Предраг Јовановић

Наставиће се

ЖИВОТ У ДОМУ ЗА СТАРЕ НА БЕЖАНИЈСКОЈ КОСИ

Као велика породица

Корисници организовано посећују музејске изложбе, позоришне представе, концерте, биоскоп, иду у посете другим домовима, на излете и крстарења бродом, приређују се прославе рођендана, презентације и промоције

Динамику живота у домовима Установе Геронтолошки центар Београд која пружа институционалну заштиту одраслих и старих лица, многи житељи престонице и не наслућују. Он се одвија на много различитих начина: од музичких, литерарних, спортско-рекреативних активности, преко секција за ручне радове, до сликања, али пре свега кроз дух људи који тамо живе. Ту су и радни терапеути, који подстичу појединце и групе на разноврсне видове радних и културно-забавних активности поштујући њихове жеље и интересовања. Радни ритам, виталност и добро расположење одржавају се кроз секције и интересне скупине, а свакодневно се испољава друштвеност и креативност.

Недавно смо били у посети Дому пензионера на Бежаниј-

ској коси, па смо и сами били сведоци бројних и разноврсних садржаја које смо за само неколико сати видели. У холу Дома најпре смо затекли изложбу Драгутина Колбовића Гагија, кога смо затим и упознали у креативној радионици са другим станарима. У шали нам је рекао да се само игра под старе дане, док се заправо бави необичним и захтевним истраживањем кроз историју бројева и симбола народа широм планете. Присећа се да је почео још пре десетак година, али да је та тема таква да би унедоглед могао да је обрађује. Тренутно прави регистар, пореди бројке са различитих поднебља. Сликама кроз приказ симбола даје ауторски печат. Инспирацију за колорит проналази у бојама застава земаља чије бројеве осликава. У холу је једанаест слика чији

је он аутор, а надамак њих је и стална поставка радова насталих у атељеу које су израдили бројни станари. Драгутин нам још објашњава да му је радни терапеут Маја Станојевић десна рука јер на интернету проналази бројеве разних народа из различитих периода.

Затим, док десетак учесника радионице стрпљиво и предано боји, слика иконе, плете, хекла, црта, Маја нам објашњава да често таленте и афинитете појединци откривају тек кад започну живот у Дому, јер раније због бројних радних и породичних обавеза нису имали времена за хоби и испољавање креативности. Маја нам преноси да су корисници заинтересовани за разне технике које се овде примењују: декупаж, темпере, дрвене бојице, боје за стакло и за порцелан, за сликање на

свили. Применом тих техника, међутим, не настају само слике, него и многи радови који имају и естетску и употребну вредност. Због великог броја оригиналних радова организују се и разна такмичења као што су дан икебане када се бирају најлепши цветни аранжмани. Повод за такмичења могу да буду и празници, па се тако за Ускрс бирају најбоље осликана јаја.

Напуштамо атеље и одлазимо у госте код Ранка Вуковића који слови за ликовног ствараоца Установе Геронтолошки центар Београд у шта нас је и уверио својим сликама. Његова животна сапутница Славица каже да је насликао сигурно више од 200 уља на платну. Сликаством је почео да се бави у Заводу у Сокобањској у оквиру радне терапије где је био због квадриплегије. У Дому је седам-

наест година, а Славицу је ту и упознао и заједно су петнаест година. Његовој првој самосталној изложби, 1993. године у Заводу у Сокобањској, присуствовао је и подржао га чувени сликар Мића Поповић. Имао је самосталне изложбе које су му приређиване у оквиру Геронтолошког центра. Ранкови пејзажи оплемењују простор Дома, а обезбеђен му је и кутак за рад где се налазе његове кичице, боје и платна. Славица и Ранко поред других заједничких интересовања гаје и цвеће, па су две године заредом освојили награду у такмичењу са другима који у Дому воле биљке и брину о њима.

Наши домаћини су нам објаснили да корисници организовано посећују културне манифестације: музејске изложбе, позоришне представе, концерте филхармоније и биоскопска дешавања. Организују се посеће другим домовима, излети и обиласци других градова, различитих знаменитости, разна дружења, крстарења бродом, прославе рођендана, презентације и промоције.

Поред изложби ручних радова и слика, модних ревија (постоји кројачка радионица), ревије фризура, јутарње рекреативне вежбе, у домовима за старе организују се концерти, гостовања културно-уметничких друштава, хорова, певача, глумца, деце из основних школа и вртића, и разних клубова пензионера. Тако је средином јула Десети фестивал стваралаштва старијих „Златно доба“, у организацији Установе Геронтолошки центар Београд, расписао и Поетски конкурс, на који могу да се пријаве све особе од 60 и више година са пребивалиштем на територији града Београда, уз услов да нису чланови Удружења књижевника Србије. Тема конкурса је слободна. Уверили смо се на крају да у размени искустава, причању анегдота многи учествују, али се увек издвајају појединци па су због тога названи креаторима позитивног духа.

Пуни утисака, напустили смо Дом за старе на Бежанијској коси, а један од најснажнијих је био да напуштамо једну велику породицу.

Јелена Оцић

МУКЕ САВРЕМЕНОГ ДРУШТВА

Трка са временом или са самим собом

Иако је сезона годишњих одмора већ увелико у току и обавеза је мање него иначе, можда је баш сада прави тренутак да се „хладне главе“ позабавимо неким правилима и триковима у вези са добром организацијом времена, и тако спремни дочекамо нове радне и остале обавезе.

Темпо живота је све бржи, обавеза све више, па се некад чини да не бисмо имали довољно времена за све њих чак ни када би дан трајао 48 сати. Међутим, неретко нас изненади чињеница да се заправо боље организујемо и више успемо да урадимо када имамо више обавеза. Иако контрадикторно звучи, овај феномен је чак и наука на неки начин успела да објасни. Објективну количину времена је, нажалост, немогуће повећати – један дан има само 24 сата, колико год да нама често треба више – али психолози сугеришу да „поклањање“ тог иако ограниченог времена може повећати наш осећај лагане доколице.

Преко четири различита експеримента истраживачи су открили да се субјективни осећај људи да имају времена, који се зове „временско богатство“, може повећати. У поређењу са губљењем времена, посвећивање времена себи, провођење времена са другима, као и доживљај неочекиваног добитка слободног времена повећава осећање учесника о временском богатству.

Кеси Могилнер, водећи истраживач и психолог са Вартон школе Универзитета у Пенсилванији, верује да је то зато што поклањање времена појачава нечији осећај личне компетентности и ефикасности, и то заузврат повећава количину времена у нашем уму. Коначно, ово „давање“ времена чини људе вољнијима да се посвете будућим обавезама, упркос свом згуснутом распореду.

Поред овог „повећања“ количине времена, организацију и снажање са обавезама умногоме ће олакшати и прављење планова за све оно што треба обавити, као и одређивање које су обавезе приоритетне, а које мање важне и мање хитне. Често нам се дешава да најтеже, најдосадније, најмрскије задатке упорно одлажемо и остављамо за крај, али заправо баш они треба да нам буду први на списку за решавање. Када се реши оно најтеже, све што остане представљаће праву ситницу, а дан је тек пред на-

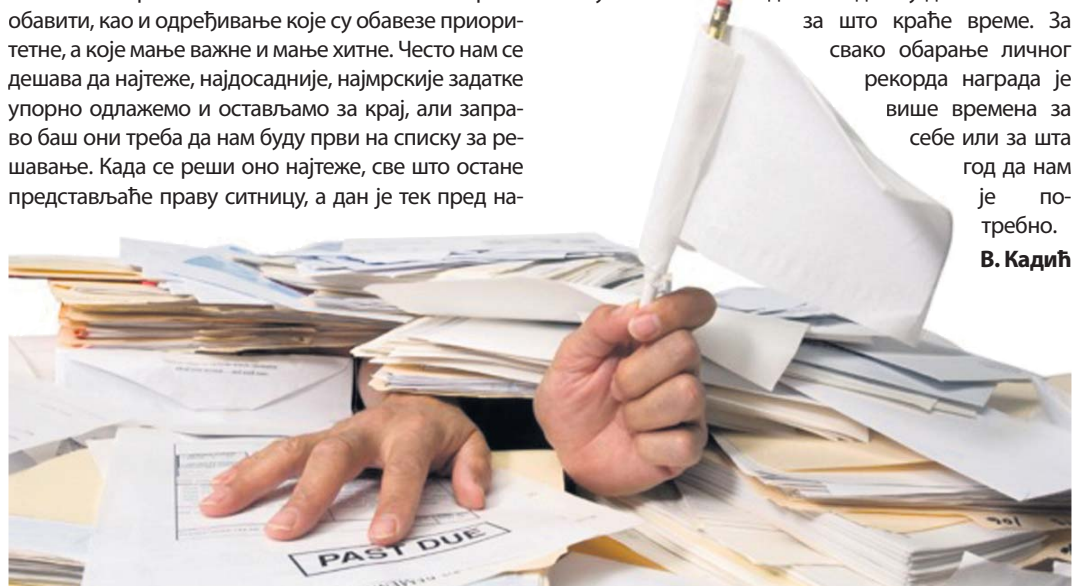
ма. Оно што је такође важно јесте да себи не постављамо недостижне циљеве, већ оне које је могуће остварити. Сваки успешно решен задатак доноси посебан осећај задовољства и додатну мотивацију за даљи рад, док нас задаци које смо започели а нисмо успели да завршимо оптерећују и чине нервозним. Зато је препорука да задатке и послове који су тежи или комплекснији поделимо на неколико мањих, па ће решавање сваког бити доживљено као посебан остварени циљ и улили енергију за оне који предстоје.

Иако многи људи уживају у свом креативном нeredу, истраживања показују да су они чији је радни сто уредан ефикаснији у раду. Уредан радни сто значи већу продуктивност – када је радна површина прегледна, добро организована и без много детаља, мање нам одвраћа пажњу са онога чиме се бавимо, па смо у стању да се лако и брзо снађемо и боље концентришемо, а не губимо ни силно време на тражење затурених предмета и докумената. Јер истраживања такође показују да на проналажење загуљених докумената или материјала одлази чак 30 процената времена које запослени проведу на послу.

Још један од трикова који могу помоћи да се добије више времена јесте такмичење са самим собом. Када бисмо успели да изведемо рачуницу колико укупно времена током живота потрошимо на неке рутинске свакодневне активности као што су умивање, туширање, спремање за посао, намештање кревета итд., вероватно бисмо били благо речено шокирани. Да бисмо успели да количину времена која оде на обављање ових активности сведемо на што мању могућу меру, идеја је да обарамо сопствене рекорде – прво треба да измеримо колико времена нам је потребно за сваку од активности, а онда да покушамо да их из дана у дан обављамо

за што краће време. За свако обарање личног рекорда награда је више времена за себе или за шта год да нам је потребно.

В. Кадиф

ОЛИМПИЈСКИ РЕКОРДИ ПОСЕБНЕ ВРСТЕ

Шампиони животних стаза

На највећој светској спортској манифестацији нема старосних ограничења, тако да се у Лондону за трофеј борио и такмац у осмој деценији живота

У Лондон су испраћени са великим амбицијама, надама и стрепњама. Неки као сигурни освајачи медаља, неки са слабашним шансама, али и једни и други у чврстом уверењу да ће дати све од себе да постигну највише што могу.

А за исход надметања нико унапред није могао да гарантује, било да је реч о фаворитима или аутсајдерима. У томе и јесте драж спорта, поготово највеће спортске светковине на планети која је у британској престоници окупила овога пута више од десет хиљада учесника из 200 националних олимпијских комитета.

Један међу њима ипак је био сигуран да ће се кући вратити као рекордер. Јапанац Хироши Хокецу такмичио се у дисциплини дресурног јахања и завршио на 17. месту, што не би завређивало посебну пажњу, нити обезбеђивало признање, да овај олимпијац није закорачио у осму деценију.

Рођен 1941, Хокецу је у марту напунио 71 годину и са овим бројем „животних поена“ проглашен је за најстаријег учесника још пре почетка Игара.

Ипре четири године, у Пекингу, такође је био најстарији. Од своје дванаесте јаше, на Олимпијади се први пут појавио са 23 године, у Токију, 1964, када већина данашњих олимпијских победника није ни била рођена, а у међувремену учествовао је и на Олимпијским играма у Сеулу, 1988.

Већи део живота Хокецу је, међутим, био успешан бизнисмен радећи у фармацеутским компанијама где је заузимао високе директорске позиције, док се јахањем бавио из задовољства. Како је испричао новина-

рима, чије је интересовање за личност овог Јапанаца нагло порасло, тридесет година је, док је радио, устајао у пет ујутру да би ишао на јахање пре одласка на посао. „Сада могу да спавам до седам. Какав луксуз!“

Практично, тек по одласку у пензију, пре пет година, на наговор супруге Мотоко, потпуно се посветио спорту. Квалификовао

ски „Гардијан“. „Да није тога, одустао бих. У седамдесетој, међутим, јашем боље него кад сам имао четрдесет.“

Хироши Хокецу примећује да су се Олимпијске игре промениле и од некадашњег универзалног правила „важно је учествовати“, све се више акценат ставља на слоган „важно је победити“, а при том освајање ме-

Ипак, могућа су и одступања. У историји игара забележено је име Грка Димитроса Лондраса као најмлађег рекордера. У Атини, 1896. освојио је бронзану медаљу у гимнастици. Имао је свега десет година, док међу такмичаркама исти рекорд држи данска пливачица Инге Соренсен која је са 12 година у Берлину, 1936. изборила бронзу.

се 2008. за Пекинг и сада за Лондон. Учешће на овогодишњим играма одвојило га је на дужи период од породице, јер је годину дана провео на припремама у Ахену у Немачкој и то му је заправо најтеже пало.

Иначе, нема никакав посебан животни и дијететски режим. „Једем и пијем шта хоћу и колико хоћу. Моје животно гесло је да треба да радим оно у чему уживам и што ме чини задовољним“, каже Хокецу.

Али главна покретачка снага крије се у мотивацији. „Најважнији је осећај напредовања“, преноси његове речи лондон-

даља престаје да буде у сфери спортског, већ постаје и ствар политичког престижа.

Срећом, онај основни дух игара, масовност и отвореност, остаје неуништив. О томе сведочи управо наступ Хокецуа, односно чињеница да за учешће на Олимпијади не постоје старосна ограничења (осим оних које постављају сама природа и биолошке моћи).

То се односи на горњу границу док на другом крају, у случају младих, заправо деце, лимити постоје зависно од врсте спорта, а најчешћи минимум је 15 година.

Упркос импресивном животном салду, Хироши Хокецу није најстарији олимпијац свих времена. Та титула још од 1920. године и Олимпијаде у Антверпену, припада Швеђанину Оскару Свону који је тада са пуне 72 године освојио сребрну медаљу у стрељаштву.

Хокецу би, када би хтео да га достигне, морао да сачека следећу Олимпијаду, Рио 2016, али према његовим речима тај одлазак је неизвесан због старости његовог коња који би онда имао 19 година. О могућим спортивним ограничењима није се изјашњавао.

Д. Драгић

Пета година стежања каиша

Да би по захтеву страних поверилаца додатно скресала буџетску потрошњу, влада у Атини поново гледа како да уштеди на издацима за пензије

Није лако бити Грк ових дана, односно то је тешко већ пету годину, колико је ова земља у рецесији. Нешто је краће, додуше, од 2009. године, у светским вестима као земља чији је велики буџетски минус, чак пет пута већи од ЕУ стандарда, изазвао континенталну дужничку кризу, угрозио цео пројекат монетарне уније и покренуо највећу операцију репрограмирања дугова у историји.

Навикли само на лоше вести, Грци су почетком августа били обрадовани и једном добром. Међународна „тројка“ надзорника њених финансија, коју чине представници ЕУ, Међународног монетарног фонда и Европске централне банке, дала је прву позитивну оцену реформи чији је циљ да се уравнотежи државни рачун, то јест да влада почне да троши само онолико колико има.

„Остварили смо добар напредак“, оценио је после састанка одржаног 5. августа у Атини представник ММФ-а, Пол Томсен. „Са-

да ћемо мало предахнути и поново се видети у септембру.“

Уз похвале су, међутим, дошли и нови захтеви: да се буџетски издаци скрешу за додатних 11,7 милијарди евра како би се земља квалификовала за следећу траншу међународне помоћи. И, наравно, као и у претходним ситуацијама ове врсте, којих је на жалост Грка било већ превише, један од првих потеза било је разматрање колики део тог терета ће поднети грчки пензионери.

Иако су реформе пензијског система последњих година стално на дневном реду, повод за масовне демонстрације на улицама Атине и Солуна и разлог за синдикалне штрајкове, умањивање дуго важећих прилично дарезљивих пензионерских привилегија, иако веома болно, уједно је и неизбежно.

Овога пута реч је о још једној тешкој одлуци: нови премијер Антонис Самарас вага како да образложи предлог да они којима је по важећим нормама доспело време за пензионисање, то одложи за годину дана. Старосна граница за престанак активног рада би се при том одмах подигла на 66 година (са 65), а постојеће пензије, већ неколико пута смањиване, додатно редуцирале. С тим што то не би било све: нове мере сличне врсте би уследиле већ следеће године.

Све то треба да буде прецизно разрађено до повратка надзорника грчких финансија у септембру, што значи да за власти у Атини неће бити одмора док траје реформа. Како је известио лист „Катимерини“, међу мерама је смањивање најнижих пензија за шест одсто и смањивање отпемнине за 30 одсто.

Да би се ова изнудица разумела, ваља имати у виду да је Грчка избегла државни банкрот само захваљујући енормном пакету помоћи од 120 милијарди евра, док следећи пакет за избављење, за који поменутих мерама мора да се квалификује, треба да буде 140 милијарди. Да није тога, не би било пара за накнаде државних чиновника и пензионера, чија су примања већ неколико пута смањивана. Истине ради, треба поменути да су укинуте и неке незаслужене исплате којих другде ни нема, као што су 13. и 14. плата, чудан систем бонуса и слично. Али то је друга тема.

Криза је, наиме, открила да је Грчка по много чему била изузетак међу чланицама Европске уније, у чији је клуб примљена веома рано, при чему јој је прилично прогледано кроз прсте. Један од доказа за то је и веома лабав и неуређен порески систем, који је довео до тога да неуредни обвезници држави дугују више од 50 милијарди евра.

Како ће изгледати нови удар на пензионере, постојеће и оне који су се за то спремали, види се по томе што ће и они који су већ поднели захтев за одлазак у пензију морати да сачекају бар годину дана. Одустало се и од изузимања од додатних смањивања оних чије су пензије мање од 1.400 евра – минимална пензија ће убудуће бити око 600 евра, док је максимални износ пензије са 4.000 евра месечно смањен на 2.400.

Како се очекује, богати пензионери ће ово оспорити на суду али, с обзиром на укупну ситуацију у земљи, задржавање постојећег стања није баш изгледно. У минуле четири године економске кризе у Грчкој је без посла остало 1,1 милион људи, укупан економски „колач“ смањен је за седам одсто, а у једном моменту затварано је чак 1.100 предузећа – сваке недеље.

У таквим околностима прва похвала „тројке“ је психолошки подстрек али у исто време и опомена да се њена наређења морају извршавати. Алтернатива је, наиме, још лошији сценарио: излазак из евро зоне и велики економски хаос који би изазвала замена евра за драхму. На тој ивици Грчка је у једном моменту била, али се мало одмакла.

М. Бекин

ЗАВРШЕН 43. САБОР „ПРОЂОХ ЛЕВАЧ, ПРОЂОХ ШУМАДИЈУ”

Најпосећенији до сада

У порти манастира Каленић, код Рековца, одржан је традиционални, 43. по реду Сабор народног стваралаштва „Прођох Левач, прођох Шумадију”, чији су покровитељи били Министарство културе Србије и општина Рековац.

На Летњој позорници крај Каленићке реке, у близини средњовековног манастира, наступила су 22 културно-уметничка друштва и вокална ансамбла из Србије и иностранства, са око 600 учесника. Манифестацији су присуствовали и гости из влашких села и војвођански Словаци.

Овогодишњи Сабор „Прођох Левач, прођох Шумадију” забележио је и рекордну посећеност, јер је предсаборске и дводневне саборске манифестације посетило близу 35.000 људи из свих крајева Србије.

Ласкаву титулу најлепше девојке овогодишњег Левачког сабора понела је Јелена Петровић из Коњуха код Крушевца. Најдужу плетеницу од 89 центиметара

Живомир Антић, Милија Радивојевић Баја и Зоран Дамњановић

имала је Марта Томић, такође из Коњуха, а најдужи брк (76 цм) Гојко Андрејић из Градца код Баточине. Најбоље очувану женску народну ношњу имала је Милица Најдановић, чланица Културно-уметничког друштва „Ђура Јакшић” из Сумраковца код Бољевца, а мушку Драган Милутиновић, из КУД-а „Расина” из Купинаца код Крушевца.

У организацији Културног центра Рековца у порти средњовековног манастира Каленић одржана је и 21. ликовна колонија на којој су учествовали сликари из Србије и иностранства. Њихови радови изложени су на завршној свечаности манифестације, а њихов одабир обавио је овогодишњи селектор колоније, левачки сликар Бернард Љубас.

У порти манастира жене левачког краја представиле су стара и заборављена јела, а изложбу под називом „Златне руке” увеличао је и здравичар Милија Радивојевић Баја. У школи у Каленићу организована је изложба ретких књига и часописа.

У част манифестације „Прођох Левач, прођох Шумадију” винарија Винекс – Левачки грозд из Белушића код Рековца и ове године је отворила врата својих подрума за посетиоце, који су могли да виде где се прерађује грозђе и производе и складиште квалитетна вина.

Део програма Сабора била је и шеста општинска изложба приплодних крава и стених јуница сименталске расе, коју су у Белушићу организовали општина Рековац, локални Фонд за развој пољопривреде и Удружење одгајивача говеда сименталске расе „Левчанка”. У категорији крава шампионску титулу добило је грло одгајивача Аце Милојевића из Лепојевића. У категорији првотелки Мирослав Пауновић из Опарића одгајио је шампионку, док је најбољу стеону јуницу имао Владан Ивановић из Жупањевца.

Поред тога, на Сабору је организована и изложба пољопривредне механизације и опреме за унапређење пољопривредне производње.

М. Сантрач

ПИРОТ

Гошће из Лесковца посетиле Темску

Група од педесетак пензионерки из Лесковца средином јула посетила је Пирот и била гост Актива жена овдашњег Удружења пензионера.

Гошће су, уз звуке хармонике, срдачно дочекане у Клубу пензионера, а добродошлицу и угодан боравак у Пироту поделе-

ли су им председник Клуба Велимир Пејчић и Персида Илић, председница Актива жена пензионерки.

Потом су Лесковчанке обишле град, посетиле манастир Свети Ђорђе у Темској, чија лепота их је одушевила, а затим су се сви дружили и веселили на заједничком ручку

који су домаћини организовали у вили „Дијана”.

Гошће су из Пирота отишле са најлепшим утисцима, а на срдачном дочеку домаћиница је захвалила Мирјана Добреновић, председница лесковачког Актива жена пензионерки.

С. П.

Смотра здраве хране и народног стваралаштва

Богатство културе и обичаја, традиција, старинска јела, пастирске игре, младост и лепота обележили су седму Белмужијаду, одржану од 3. до 5. августа у Сврљигу. Више од хиљаду такмичара из Сврљига и околине представило је својеврсну привредно-туристичку разгледницу овог дела Србије. А на сабору: здрава храна, белмуж, стара јела, изложбено-продајни штандови, изворно стваралаштво, естрадни уметници и много гостију.

Ова манифестација људе полако враћа традицији, а старије Сврљижане подсећа на Пастирски сабор који се овде одржавао шездесетих година прошлог века. И сада је Спортски центар Пастириште био мали за све госте, а процена организатора је да је за три саборска дана Сврљиг посетило више од педесет хиљада гостију. Било их је и из Словеније, Грчке, Бугарске, Португалије, Шпаније, Русије.

Централно место заузели су, наравно, мајстори у справљању белмужа, специјалитета сврљишких пастира који се прави од младог сира и пројиног брашна: 300 грама младог сира и кашика-две пројиног брашна на тихој ватри се крчка 15 минута

Традиција
и младост

да се добије порција белмужа за дегустацију, такмичење или продају. На сабору је продата тона белмужа, а куповале су се и пите, колачи, стара јела.

У справљању белмужа такмичило се 27 екипа, а најбоља је била екипа ЈКСП „Сврљиг“. У категорији слатких пита побе-

ду је однела МЗ Грбавче, слатке колаче најбоље праве у Преконогама, а слане пите у Белоињу. Најлепше украшен штанд у етно стилу поставила је Далиборка Марковић из Сврљига. Најлепше пастирице су Катарина Стојановић, Сања и Сандра Стојковић из Сврљига, а мисица Белмужијаде Љиљана Радојић из Гушеваца.

На сабору је проглашен и победник овогодишњих „Сусрета села“ сврљишке општине. У конкуренцији шест тимова из осам села победили су такмичари здружене екипе Лалинац – Грбавче.

Значајно место и улогу на овој манифестацији имали су и пензионери из Зајечара, Књажевца, Сврљига и Београда. Удружење РМВИ Сврљига добило је трећу награду за изложене слатке колаче. У справљању белмужа стигло се до финала, а посетиоци су били одушевљени поставком етно штанда. Пензионери Севдија и Бокан Ивковић имали су свој

штанд и учествовали у неким такмичарским дисциплинама.

Манифестацију је посетио и Милутин Мркоњић, министар саобраћаја, као и Рајко Јарић, секретар Савеза пензионера Србије, и Мирослав Лазовић, председник Удружења РМВИ Србије, који су са Милијом Милетићем, председником општине Сврљиг, разговарали о задацима удружења и у знак захвалности за промоцију сврљишког краја од локалне самоуправе добили Благодарницу.

Добро расположење и сјај манифестацији дали су и Ана Бекута, Адил и Саша Матић и многа културно-уметничка друштва из Сврљига, околине и иностранства.

Задовољни су на крају били и људи из Културног центра Сврљиг који је, под покровитељством општине и уз помоћ Канцеларије за одрживи развој Републике Србије, организовао овогодишњу Белмужијаду.

Слађана Ђорђевић

Справљање
белмужа

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Инвалиди рада прославили славу

Општинска организација Савеза инвалида рада Сремских Карловаца, уз финансијску помоћ локалне самоуправе, организовала је, 21. јула, прославу крсне славе Светог Прокопија у ресторану „Сремски кутак“. Према речима Наде Першић, председнице ове организације, обреду сечења славског колача, који је обавио прота Велизар у сремскокарловачкој Саборној цркви, присуствовало је више од 80 чланова и гостију. Кумови овогодишње славе били су Мара Марковић и Јероним Врлић.

Након обреда сечења колача, гости су обишли већ традиционалну изложбу ручних радова вредних активиста овог удружења. Изложбу је отворила Стана Свиларов, председница СИР Војводине. Уз расположене домаћине, слави су присуствовале и колеге из општинских организација инвалида рада Беочина, Жабља, Инђије, Ковачице, Новог Бечеја, Пландишта, Руме, Сечња, Сремске Митровице и Шида, као и пријатељи из Удружења старосних пензионера Сремских Карловаца, те из Клуба „Братство-јединство“.

М. М.

СУВА МОРАВА КОД ГОРЊЕГ МИЛАНОВЦА

Пензионери уметници

У Горњем Милановцу успешно функцио-нише Удружење радника и уметника Србије, као носилац аматерских знања и умотворина. Председник клуба је Радојко Солујић, у извршном одбору клуба је Јовиша Мишковић, пензионер. Удружење окупља чланове из Србије и из свих крајева наше планете.

Дмитар Шормаз

Запажени члан удружења је и радник Дмитар Шормаз из Суве Мораве, код Владичиног Хана. Дмитар је члан и Удружења књижевника Србије, које му објављује радове. Његови стихови су уврштени у збирку песама „Радна књига“ из Горњег Милановца.

– Жао ми је што се наша удружења углавном баве набавком разних потрештина, а ниједно се не бави уметношћу нас пензионера – запажа Шормаз.

Р. С.

ТРСТЕНИК

КУД „Традиција“ победник фестивала у Чешкој

Дечји фолклорни ансамбл „Традиција“ из Трстеника по оце-ни стручног жирија и публике најуспешнији је учесник Међународног фестивала дечјег фолклора „Куновско лето 2012“, одржаног у чешком граду Куновице. По речима Драгана Марковића, председника и уметничког руководиоца „Традиције“, у конкуренцији са Трстеничанима било је 16 културно-умет-

ничких друштава из Словачке, Пољске, Мађарске, Турске и Чешке.

Осим највишег признања – лауреата фестивала, млади фолклористи из Трстеника су добили и специјалну награду за извођење песме „Ој, Мораво“.

– Имали смо част и привилегију да будемо примљени у амбасади Републике Србије у Братислави, где смо нашег конзула, госпођу Јелену Пророковић Милићевић, упознали са досадашњим активностима и резултатима. Приредили смо и краћи програм, а затим смо разгледали старо градско језгро Братиславе. Желим да захвалим домаћинима и организаторима на изузетном пријему, нашем конзулу, а такође и тамошњој публици која нас је топло примила и наградила дугим аплаузима – рекао је Драган Марковић.

Д. И.

ГРУЖА

Одржана једанаеста „Гулашијада“

На традиционалном грузанском такмичењу у кувању најкуснијег гулаша учествовало је четрнаест екипа, а жири састављен од добрих познавалаца овог јела изабрао је најбоље. Овогодишњи победник у кувању гулаша била је екипа „Цар“, друго место припало је тиму „Ја и Секула“, а треће екипи „Лаза“.

„Грузанска гулашијада“ била је и прилика да се мештани друже, купе нешто од ловачке опреме и уживају у доброј храни. Организатор, Ловачка секција Гружа, уз помоћ спонзора обезбедила је пехаре и признања за најуспешније екипе.

М. С.

ЧЕТЕРЕЖЕ КРАЈ ЖАБАРА

Гајде, фруле, виолине...

У Четережу крај Жабара, на простору где се сусрећу густе храстове шуме и лековити извори, поред цркве брвнаре посвећене светој Троици и храма Богородице, одржано је једнаесто Четерешко прело и седми сабор монашких хорова. На

овом традиционалном прелу чуле су се гајде, фруле, виолине, хармонике, изворне народне песме, а било је и игара из свих крајева Србије, у извођењу двадесет културно-уметничких друштава из Поморавља, Шумадије и Браничевског округа.

По традицији, изабрана је и лепотица Четерешког прела, а ту титулу понела је Ивана Милошевић из Александровца. Публика је у два дана програма имала прилику да види и наступе етно група из Књажевца и Ниша, старе дечје игре, и три монашка хора. Велику пажњу посетилаца привукла је изложба старих јела, домаће радиности, али и ликовна колонија младих уметника из Ужица и Новог Сада. **Сл. К.**

НИШ

Награда – бесплатан излет

Десет чланова Извршног одбора и 40 чланица Актива жена Удружења пензионера Ниша посетили су почетком јула Аква парк, Зоолошки врт и Музеј воштаних фигура у Јагодини. Дружење су наставили у просторијама јагодинских пензионера, где су уз богат мени и добру музику остали до дубоко у ноћ.

На путу до Јагодине нишки пензионери су обишли манастире Раваницу и Манасију.

Овај једнодневни бесплатан излет био је награда нишким пензионерима за несебичан рад у сређивању просторија, подели пакета и за посете болесним и усамљеним колегама у првих шест месеци ове године. **С. Н.**

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Најлепше двориште Радовановић

На избор за најлепше двориште, терасу и балкон, који се по осми пут одржава у Смедеревској Паланци, ове године се пријавило 27 учесника из саме Паланке и села на овој општини. По оцени стручне комисије, састављене од представника општинске туристичке организације, најлепше уређено двориште у граду има пензионер Светозар Радовановић, друго место припало је Мели Ђурђевић, а треће Радиши Костићу. У конкуренцији села, Лепосава Милојевић из Азање освојила је прву награду, Никола Ивановић из Башина другу, а Весни Поповић из Баничине припало је треће место. Пензионерка Олга Глигоров из Смедеревске Паланке освојила је прву награду за најлепше уређену терасу и балкон.

Организатор ове лепе манифестације била је Туристичка организација Смедеревске Паланке, која се својски побринула да најбољи добију вредне награде. Поред општине Смедеревска Паланка манифестацију су помогли и многобројни спонзори са жељом да се следеће године на овај избор пријави још више учесника. **Сл. К.**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Дружења за пример

Пошто у вашем и нашем листу често у овој рубрици прочитамо занимљиве ствари о својим исписницима и њиховим активностима, сматрамо да и ми треба да на овом месту кажемо бар нешто о свом раду. Као и ранијих година тако и ове, Удружење железничких пензионера села Кусадак поводом своје славе – Велике госпојине и 15. септембра, Дана железничких пензионера Србије, организује редовну хуманитарну акцију помоћи за своје угрожене чланове и акцију добровољног давалаштва крви.

Овогодишња акција прикупљања крви биће организована у сарадњи са болницом Свети Стефан Високи из Смедеревске Паланке и у њој ће, као и сваке године, учествовати чланови 17 удружења железничких пензионера са око сто добровољних давалаца крви из целе Србије. Ове акције се иначе организују два пута годишње, у фебруару и на дан славе Удружења, 28. августа. На овај начин је од 2006. године, када је удружење основано, при-

купљено више од 1.500 јединица крви, односно око 400 литара драгоцене течности. У оквиру удружења железничких пензионера иначе постоји секција добровољних давалаца крви „Железничар“ са више од сто чланова. Секцију води Благоје Бујагић, а међу члановима је десетак њих који су крв дали више од сто пута. Сваке године организује се и славски ручак који уз музику и дружење потраје до дубоко у ноћ.

У Кусатку живи око 1.500 пензионера, а од тог броја 70 одсто су бивши железничари. Само удружење железничких пензионера броји више од 200 чланова. Основне активности су му набавка огрева, намирница и зимнице за чланове, са могућношћу плаћања на више рата. Организација једнодневних излета такође је веома важна активност и успешно се спроводи већ годинама.

Удружење железничких пензионера Кусадак, председник главног одбора
Живомир Карашићевић

Некад и сад

Живот инвалидних лица у Краљевини Југославији

Особе погођене инвалидношћу биле су јединствена социјална група са сличним проблемима у областима социјалне заштите, права на образовање, запошљавање и смештај у специјализоване институције задужене за њихово трајно збрињавање.

Породице и појединци били су у контакту са нечим што се може дефинисати као продужени шок суочавања са инвалидитетом. Он се увећавао у контексту постојања личних и колективних предубеђења о инвалидности. Прва од предрасуда почивала је на претпоставци да сваки инвалид мора да падне на терет друштва или породице наводно зато што је стицањем инвалидности трајно онеспособљен за привређивање.

Искуства Првог светског рата показала су да је главна врста помоћи била у омогућавању макар и ограничене друштвене продуктивности инвалида.

Удружење ратних инвалида Краљевине Југославије било је последње прибежиште у решавању личних проблема, коме су се бивши ратници обраћали искључиво када

локални ауторитети власти или моћни појединци нису успевали или су одбијали да реше проблем инвалида.

Подаци Народне скупштине Краљевине СХС сведоче о 75.738 ратних инвалида за које је постојао податак о писмености. Потпуно неписмених било је 23.965, или 27,9% свих регистрованих. Било је 1.707 оних који су знали само да читају, а 1.256 знало је само да пише. Највећи број – 44.699 инвалида, или 52,1% завршио је само основну школу. Само 742 (1%) имало је незавршену средњу школу. Још мањи број – 413 особа, завршило је нижу, а нешто више (420) вишу средњу школу. Високо образовање стекло је само 287 бивших војника или 0,33% пријављених инвалида.

(Љубомир Петровић: Живот инвалида у Краљевини Југославији, Херетикус, 3-4/2008)

Запошљавање особа са инвалидитетом

Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом је први акт који штити основна људска права особа са инвалидитетом, а био је основа за три године касније усвојен општи антидискриминациони закон у делу који се односи на особе са инвалидитетом. Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом (ОСИ) који је неколико година чекао расправу, дочекао је одлучивање у парламенту маја 2009, а годину дана касније је почела његова примена.

Према најновијим подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), у Србији има 18.592 особе са инвалидитетом које се налазе на евиденцији незапослених, а од тог броја 5.841 су жене, и 12.751 мушкарци. Од тога, број активних тражилаца запослења је 14.467, од чега 4.534 чине жене, а 9.927 мушкарци. У Београду број незапослених ОСИ на евиденцији Националне службе за запошљавање је 4.727, а активних тражилаца запослења је 3.390. Највише њих има од 45 до 59 година, а највећи број инвалида рада је управо из ове старосне групе. Највише особа има трећи степен стручне спреме (занати). Није занемарљив ни број незапослених особа са инвалидитетом које имају само основно образовање.

Ј. О.

Пензија – на основу свих година рада

? Милорад Пантић, Нови Београд: Рођен сам 1954. године и ускоро треба да предам за пензију јер навршавам 40 година радног стажа. Да ли приликом израчунавања висине пензије могу да тражим да ми се узме у обзир прва половина мог стажа јер мислим да би ми била већа пензија, међутим, нисам сигуран да ли би била већа са 20 или 40 година стажа. Уколико постоји та могућност, да ли бих могао у надлежној служби да проверим који би период био најповољнији за мој пензијски основ.

Одговор: Законом о ПИО из 2003. године промењен је начин обрачуна пензије и укинута одређивање пензије од најповољнијег десетогодишњег пензијског основа. Сада се пензија обрачунава сходно чл. 61 до 70 Закона о ПИО, а суштинска промена је управо то да се пензија одређује на основу свих година рада од 1970. до дана пензионисања, што за Вас практично значи цео радни век. Из ових разлога треба да престанете да бринете која пензија би за Вас била повољнија и на бази којих

година стажа. Такође Вас обавештавамо да Фонд ПИО не ради превентивни обрачун пензије. Будите стрпљиви да добијете своје решење о пензионисању. Оно што бисте могли пре подношења захтева за пензију да урадите јесте да проверите да ли је за свих 40 година Вашег стажа регистрована зарада, те да ли може да се утврди свих 40 година стажа осигурања, што је за Вас много значајније с обзиром на то да немате 65 година живота и да Вам је то услов за пензију.

Сразмерна пензија

? Ацко Игњатовић, Свилајнац: Филијала Ћуприја ми је решењем од јануара 2011. године утврдила укупан износ старосне пензије за 40 година стажа – 30.978 динара. Како сам од тог укупног стажа имао 10 година радног стажа у БиХ, Филијала Ћуприја је истим решењем одредила сразмерни део пензије за стаж остварен у Србији, а посебним решењем је Фонд ПИО Републике Српске утврдио сразмерни део пензије за стаж који је тамо остварен. Међутим, сабирањем ова два сразмерна дела пензија добија се износ који је за 2.653 динара мањи од износа који је обрачунала Филијала Ћуприја. Тамо су ми рекли да су оба фонда утврдила своје сразмерне делова пензије на основу стажа који је остварен у свакој држави, а сходно потписаном споразуму о социјалном осигурању. Пре потписивања овог споразума Србија је исплаћивала целокупну разлику до утврђеног износа укупне пензије. Такав споразум сада постоји само са Хрватском и Македонијом. Не разумем овакав став и сматрам да сам оштећен за ту разлику, а што ће утицати и на све будуће корекције пензије.

Одговор: Институт о коме говорите, а који заиста постоји у међународним споразумима о социјалном осигурању са Македонијом и Хрватском, односи се само на кориснике пензије који су право на пензију стекли пре ступања на снагу споразума. У том случају се сматрало да уколико постоји разлика између исплаћиване пензије у једној држави уговорници и збира остварених пензија после почетка примене споразума такозваних прерачунатих пензија, у корист претходно исплаћиване пензије, да не треба штетити корисника пензије, већ на терет државе која је првобитно признала право

исплаћивати припадајућу разлику. Ово се никако није могло односити на осигуранике који су право на пензију као Ви стекли после почетка примене споразума о социјалном осигурању. Када Вам је признато право на сразмерни део пензије по стажу навршеном у Србији, у обзир су узете само године стажа и зарада остварене у Србији. Укупан стаж се обрачунава искључиво ради признавања права, јер без стажа из друге државе Ви не бисте могли ни да остварите право на своју пензију, пошто не испуњавате законске услове. Овој сврси и служе међународни споразуми о социјалном осигурању.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Спорна година обрачунава се у висини просечне зараде

? Светислав Антић, Књажевац: Пензионер сам од 2005. године, решење ми је привремено јер немам М-4 за 1973. годину. У то време сам био радник СУП Књажевац. На листингу сам учио да су за 1973. годину све нуле, као да нисам примао лични доходак. Јавио сам се правној служби СУП-а и одговор је да не могу да ми издају потврду за ПИО јер су платни спискови за ту годину загубљени. Да ли може да се из решења о постављењу направи М-4 и да се изврши доплата разлике пензије за период од када сам пензионисан до данас? У СУП Књажевац постоје картице о примању сваког појединца за ту годину.

Одговор: Претпоставка је да је Вама у стаж осигурања призната и 1973. година независно од тога што подаци о заради нису унети у базу података матичне евиденције. У том случају Вама је обрачуната пензија на основу свих осталих познатих и унетих података о заради и не би требало да Вас претерано оптерећује чињеница што податак о заради за 1973. годину није ушао у обрачун за пензију јер то у сваком случају незнатно утиче на њену висину. Чак није сигурно да би пензија са обрачу-

натом и том годином била за Вас повољнија. Да уплатите допринос за ту годину није могуће, јер се то дозвољава само у случају да је то услов за остваривање права на пензију. Како сте Ви већ остварили право, нема могућности за накнадну уплату доприноса. Овде само треба поступак довести до краја и ако није могуће утврдити зараду, а стаж је неспоран, спорну годину треба обрачунати у висини просечне зараде у Србији. У том случају се доноси коначно решење о пензији.

Француска породична пензија

? Радојка Ђоковић, Чајетина: Рођена сам 1950. године. Муж ми је радио у Француској у фабрици аутомобила од 1973. до 2011. године када је и преминуо. Пошто није хтео да се врати у Србију, развели смо се 1982. године. Имамо сина који је рођен 1975. године. Молим Вас да ми одговорите како да реализујем право на породичну пензију. Која документа да припремим и коме да упутим захтев јер испуњавам услове о којима сам читала у Вашим новинама, пошто имам 62 године живота, била сам у браку седам година и имам дете из тог брака?

Одговор: Према подацима које наводите у Вашем писму, Ви свакако треба да поднесете захтев за остваривање права на породичну пензију по прописима Француске. Захтев се подноси нашем Одељењу за ПИО по међународним уговорима у Београду, у Улици др Александра Костића 9. Уз захтев поднесите сву документацију којом располагете као што су умрлица, венчани лист, решење о разводу брака, доказ да

нисте склопили нови брак, податке о томе да ли сте радили, да ли сте корисник пензије или имате неки други приход, колики и од чега, као и оно што Вам је познато о раду Вашег разведеног супруга у Француској и евентуално у Србији. Наша служба ће Ваш захтев по службеној дужности проследити надлежном органу социјалног осигурања у Француској, који ће спровести поступак и донети одговарајуће решење.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ СРПСКОГ ПИСЦА	МЕСТО У СЛОВЕНИИ	ИМЕ ГЛУМИЦЕ ДОБРЕ	ИМЕ РАНИЈЕ ПЕВАЧИЦЕ САМЕР	ВРСТА ЖАЛОСНЕ ВРБЕ	18. И 28. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ	ОБЛИК КОЛОНИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
СПОРТСКИ ОБЈЕКТ							
МЕСТО КОД ВЕЛИКЕ ПЛАНЕ							
ГРАД У РУМУНИИ						ОЗНАКА ЗА ОБИМ СТАЛАК, ПОСТОЉЕ	
ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ					СПОРТСКИ КЛУБ ДОБАР ГОВОРНИК		
ГРАД НА ЗАПАДУ КАМЧАТКЕ				МУШКО ИМЕ ВРСТА ВЕТРА			
СИМБОЛ СЕЛЕНА			ПЛАНИНА У РУСИЈИ ОСНОВНА МЕРА				
ОЗНАКА ЗА ЛИТАР		ГРЧ. МУЗА ПОЕЗИЈЕ МУШКО ИМЕ					
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ							
СОТОНЕ, ЂАВОЛИ							
ЗАДЊОНЕПЧА- НИ СУГЛАСНИК (ГРАМ.)						ОЗНАКА ЗА ЈУГ ВРСТА АМБАЛАЖЕ	
ГРАД У ЕНГЛЕСКОЈ					ОЗНАКА ПАНЧЕВА УДРУЖЕЊА		
РЕКА У ЕНГЛЕСКОЈ				СО (ЛАТ.) ИТАЛИЈАНСКИ ПРИРОДЊАК ГАЛИЛЕО			
НЕМАЧКИ ПРЕДЛОГ (НА)			ЖИТЕЉИ ГАЛИЈЕ ЖЕНСКО ИМЕ				
СИМБОЛ ВАНАДИЈУМА		КРЕТКА РАЗБОРИТОСТ					
НАРАМЕНИЦА							
ТЕОРИЈА О НЕЈЕДНАКО- СТИ РАСА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	АФРИЧКА ДРЖАВА ГИМНАСТ. САВЕЗ					1. И 17. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ	СИМБОЛ РЕНИЈУМА
РАНИЈЕ АТЛЕТИЧАРКА, ОЛГА					СИМБОЛ АРГОНА ОЗНАКА ЗА АЛТ		
ОДРЖАВАЊЕ НА НОГАМА НА МЕСТУ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: зворник, оратори, редован, ат, во, ш, нечиста, рни, тос, ао, а, на, д, ости, мистика, извртач, лора, е, орт, пм, ва, трир, ита рина, ћира, ис, апорт, капела, отирати, маникир

Брана Николић

Доскоци

Пробили смо лед. Сипајте нам виски!

Од свих парница добио сам једино бракоразводну.

Живимо у Европи, а имамо афрички стандард.

Научите да сањате. Биће вам много лакше.

Живим у депресији. То јест, у Србији!

**Са женом се не исплати расправљати. Треба је од-
мах послушати!**

Ја сам срећан човек. Волеле су ме све досадашње таште.
Раде Ђерговић

Молим за реч

Најављују нам нови талас поскупљења. Само да не бу-
де цунами.

**Ако тајкуни перу паре, зашто их МУП не опегла.
Мислим тајкуне, а не паре.**

Није страшно што професори често штрајују. Младе
код нас и онако васпитава Велики брат.

**Политичари нису цинкароши. Ни своју имовину
неће да пријаве.**

Не знам да ли ће нам нова влада донети боље дане,
али топлије сигурно хоће.

**ЈАТ је у кризи јер је опао промет. Млади који одла-
зе у иностранство не купују повратну карту.**

За речник на састанцима парламента компетентнији је
МУП него лингвисти.

Дејан Патаковић

Дејан Патаковић

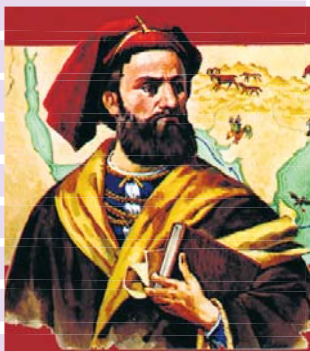
Да ли сте знали ...

– да, према прихваћеној верзији, историја сладоледа сеже чак до 3000. године пре наше ере јер су већ у то време Кинези користили рецепт који

је претеча данашњег сладоледа? Ова посланица се најпре припремала у облику леденог напитка начињеног од воћних сокова и снега, тек касније се почело додавати и млеко.

– да се захваљујући рецептима које је Марко Поло донео из Кине, 1295. године сладолед појавио и у Италији и одмах доживео велики успех? Касније се проширио по целој Европи, где је постао луксузни производ намењен краљевским дворovima.

– да се за најзначајнију у историји сладоледа ипак сматра 1851. година, када је у Балтимору (САД) основана прва фабрика за његову индустријску производњу? Захваљујући развоју расхладне индустрије, крајем 19. века производња сладоледа доживљава експанзију.

– да је прву јестиву чашицу за сладолед – данашњи корнет, измислио Итало Марђиони, посластичар са Вол стрита, а показао ју је на Светском сајму у Сент Луису 1924. године?

– да сладолед утиче на хормон сератонин и препоручује се људима који пате од депресије?

– да Италијани важе за најбоље мајсторе у справљању ове посланице и да у овој земљи и данас постоји Универзитет сладоледа?

– да најскупљи сладолед на свету кошта 1.000 долара, а служе га у њујоршком ресторану „Серенди-поти 3“? Ова посланица се састоји од сладоледа са укусом ваниле са Тахитија, прелива од најфиније тосканске чоколаде, кандираног воћа и јестивих листића од 23-кратног злата. Према писању америчких медија, око 50 особа годишње наручи овај златни десерт, али сви они морају да се најаве два дана унапред.

(X)уморне мисли

Људи су чудне ћуди. Једни штеде за летовање, други не иду на летовање – ради штедње.

На прво место стављам здравље, а све остало – иће, пиће, одећа, обућа, огрев – нека чека!

Уместо да пензионерски пландујем, вазда диринчим – по цео дан гледам како ми жена кува, пере, пегла... А кад жена не стиже од кухњених послова, морам лично да купим хлеб и млеко.

Наши политичари су изгубили осећај самилости. Сви прелазе на победничку страну, нико да подели патњу са пораженима.

Ми годишње десетак пута пресвлачимо улице и путеве танким слојем, јер дебљи слој је дупло скупљи од танког.

У пићу смо – златна средина. Пола света пије више, пола мање.

Од обновљивих горива наша традиција је енергија ветра. Нама одувек ветар дува и око куће и кроз кућу.

Витомир Теофиловић

Лековите мисли

Многи попуштају у расправи са самим собом.

Лет, лет, бубамаро, донеси ми – коверту с платом.

Не окрећем се више према сунцу, већ само према кредиту.

Нека делегатска питања имају тежину. Одговорнима тешко падају.

Савест им је мирна. Уопште је нису користили.

Бритка реч се често на дугим састанцима иступи.

Ако сваки човек има свој стил, онда ми имамо доста покварених стилова.

Народ није више анафалета и зато, политичари, држите своју реч.

Стално ради гимнастику као да је на Олимпијади. Лакта се!

Чим је смањило критику, почео је да шири стомак.

Њега берберин никад није мазао. Био је намазан свим фарбама.

Душан Старчевић